

BÁCSA-MEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1925 szeptember 25.

257. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Radics István és a magyar sors

Radics Istvánnak két nyilatkozata fekszik előttünk. Az egyiket a Népszövetség tagjai előtt tette meg, a másikat írásba foglalta és a *d'Europe Nouvelle* című francia külpolitikai folyóiratnak adta át közlés végett. Mindkét nyilatkozat az SHS királyság kisebbségeinek helyzetével is foglalkozik.

Radics István, mielőtt elutazott Genfbe, résztvett a külügyminiszter elnökletével megtartott ülésen, amelyen a népszövetségi delegáció tagjai előtt, hogy a kisebbségi ügy lényegével megismertessék őket s képpé tegyék arra, hogy esetleges támadásokkal szemben eréllyel és méltósággal védjék meg az SHS királyságnak s a királyság kormányzatának tekintélyét és igazát, föltárták a külügyminisztérium kisebbségi dossziéját. Az emlékeztető ülés — méltóztatnak visszaemlékezni? — jó másfél óráig tartott s a napirenden hat tárgy szerepelt. A népszövetségi delegáció tagjainak aligha volt elegendő idejük arra, hogy, ha addig nem ismerték, ott ismerkedjenek meg a jugoszláviai kisebbségek jogi, társadalmi, gazdasági, kulturális és szociális helyzetével.

Az eredmény, *tiszteletlenség ne essék, szólván*, meg is látszik Radics István nyilatkozatán.

Radics Istvántól nem lehet elvitatni, hogy egyike a legtanultabb, legvilágosabb, leglogikusabb főeknek s ha állásfoglalásait — eddig — a pillanatnyi taktikai előny elérésének érdeke, vagy szenvedélyének fellobbanó parancsa hatása alatt formálta is ki, *magdánvéve* minden gondolatmenetét a logika aranypróbája ékesíti.

"A magyar kisebbségeknek sokat kellett szenvedni addig, amíg Pribicevics volt a közoktatásügyi miniszter" — ezt nem az uszító magyar sajtó mondja, nem a felelőtlen demagogia hirdeti (a magyarságnak nincs is uszító sajtója s kivánságait sem felelős, sem felelőtlen demagogiára nem bizza, hanem Radics István, az egyik kormányzópártnak elnöke, a szerb-horvát megegyezés egyik megalkotója, Jugoszlávia népszövetségi delegációjának egyik reprezentáns tagja. A magyar kisebbségeknek tehát ez év nyaráig, amíg Pribicevics közoktatásügyi miniszter volt, Radics István szerint sokat kellett szenvedniök. Ildomtalanságnak tartanók, ha kételkednének annak az államférfiúnak szavaiban, aki a kormányzópolitikának egyik legfőbb tényezője s akit a kormány az SHS királyság belső egységének dokumentálására küldött Genfbe. Mi elhiszük Radicsnak, hogy az idei nyár derekáig az itt élő magyarság

sokat szenvedett, de csorbitatlan tisztelettel szabadon megkérdezni tőle, a nyár dereka óta mi változás állott be a magyar sorsban?

"Pribicevics eltávozásával szelleme is eltávozott a hivatalából" — mondja Radics nem a tények, hanem a logika parancsa előtt meghajolva, mert valóban logikusan más nem is következhetett volna s úgy látszik a kisebbségi dosszié nem tartalmazott erre vonatkozólag felvilágosítást. Hogy lehet ezzel "vádolni" a közoktatásügyi kormányzatot, hogy elfordult Pribicevics szellemétől, amikor Pribicevics iskolatörvény-tervezetét a Pasic-Radics kormány is magdévát tette? Pribicevics iskolatörvénye testtévalása, inkarnációja a pribicevicsi koncepciónak, kiméletlen, érelyes és öntudatos megvalósítója a pribicevicsi szellemnek. Ennek a törvénytervezetnek *legislatio*-ja a magyarsággal szemben: megsemmisíteni azt, ami elnézésből, véletlenségből vagy engedékenységből a magyar iskolákból hirmondónak megmaradt. Ez a törvénytervezet ma is a kormány javaslata. Mi változott hát nyár dereka óta? S eltávozott-e Pribicevics szelleme is?

Mutassanak csak egy iskolát, csak egyetlen osztályt, amit Pribicevics záratott be s amit a mai kormányzat megnyitott a magyar anyanyelvű gyermekek előtt! Vajjon az, ami a becskeri magániskolákkal Pribicevics bukása után történt, azt bizonyítja-e, hogy Pribicevics szelleme távozott a minisztériumból, vagy inkább azt, hogy korlátlanabban uralkodik, mint valaha? A magyar műkedvelő társaságok, amíg Pribicevics volt a belügyminiszter s a közoktatásügyi miniszter, akadálytalanul játszhattak ártatlan, senkinek sem vétő darabjaikat s zavartalanul nyujthattak nemes szórakozást azoknak, akik magyar színház hiányában a műkedvelő előadásokkal is beérték. Pribicevics távozását itt valóban egy régi korszakot zárt le s egy új korszakot nyitott föl. Ámde: — amíg Pribicevics miniszter volt, senki sem zavarta a magyar műkedvelők ártatlan kedvtelését s amióta — ahogy Radics mondja — nemcsak Pribicevics, hanem Pribicevics szelleme is távozott a minisztériumból, azóta a magyar műkedvelők nem játszhatnak. Ez a tények az elfogulatlan szem. előtt vajjon Radics igazát bizonyítja-e s azt igazolja-e, hogy ha ez év nyaráig sokat is kellett szenvedni a magyarságnak, azóta — könnyebb lett az élet s vidémből a dal? Pribicevics távo-

zása után hivatalban és közéletben türelmetlen nacionalizmus vonult be. Ehhez a türelmetlen nacionalizmushoz is elmondhatja Pribicevics: *te villadon a királyi paláttal bevonulsz büszkén, diadalmasan, míg engemet a tulsó kapu által már kifelé vitt magános utam.* Soha úgy a pribicevicsi szellem nem bontakozott ki, nem burjánzott el s nem virágzott ki, mint Pribicevics távozását óta.

Amíg Pribicevics miniszter volt, a magyarságnak sokat kellett szenvedni — mondja Radics István. A vajdasági magyarságot egy kérdés foglalkoztatja, izgatja, égeti s erre az egyetlen kérdésre a horvátok nagy vezéréből, a szerb-horvát megegyezés providenciális létrehozójától, a mai kormányzat alappillértől kér választ.

Mi változott a nyár dereka óta?

Pasics táviratilag kért felvilágosítást a radikálisok és a Radics-párt ellentéteiről

Közöttették a királyi pár dalmáciai utjának programját

A sajtóiroda csütörtökön hozta nyilvánosságra a királyi pár dalmáciai utjának részletes programját. Eszerint a királyi pár egész Dalmáciát beutazza és október 6-án tér vissza Beogradba. Dalmácia minden városában ünnepélyes fogadtatást készítenek elő a királyi pár számára. A program szerint szeptember 24-én Spitz, Budve, Grbija és Theodor helységeket látogatja meg a királyi pár, 25-én öfelsége a flottát szemléli meg, 26-án Kotorban tesz látogatást, ahonnan Risanoba, Perastóba és Hercegnoviba is kirándulást tesz, 27-én Dubrovnikban fogadják nagy ünnepélyességgel a királyi párt, 28-án a Karagyorgye-hajóval Hvar és Korcsul szigetekre utaznak öfelségeik, 29-én Lissa szigetét látogatják meg és onnan Splitbe folytatják az utat, ahol szintén ünnepélyes fogadtatást készítenek elő, 30-án Splitben fogadások lesznek, október 1-én a Split környéki községeket keresi fel a királyi pár, 2-án Sinj, Vrlic és Klissa helységek kerülnek sorra, 3-án a többi utbaeső községek, 4-én Knint, a szent-archangeliki kolostort és a krki víz-eséseket nézi meg a királyi pár, este pedig Sibenikbe érkezik. Október 5-én a Karagyorgye-hajón Obrovaca és Novigradba, 6-án Rab és Krk szigetére utazik a királyi pár, ahonnan folytatják az utat Susakba és még ugyanaznap visszaérkeznek Beogradba. Egész Dalmácia nagy lelkesedéssel készül a királyi pár fogadására.

A radikális miniszterek konferenciája

Csütörtök délelőtt a Beogradban tartózkodó radikális-párti miniszterek a miniszterelnökségen értekezletet tartottak, amelybe később bevonták Zsvikovics Ljubát, a radikális klub elnökét is. Beavatott körökben úgy tudják, hogy az értekezlet megtartására az adott okot, hogy Pasic miniszterelnöktől csütörtökön távirat érkezett Beogradba Montecarlóból, amelyben felvilágosítást kért, hogy mi az oka annak a feszültségnek, amely az utóbbi időben a radikális és Radics-párti miniszterek között fennáll.

A konferenciát délután hat órakor dr. Krajacs Iván Radics-párti miniszter bevonásával folytatták. A ta-

nácskozásról semmi sem került nyilvánosságra.

A negotini radikálisok a Radics-párt ellen

A délszerbiai negotini kerület radikális választói között nagy elégedetlenséget okozott, hogy Popovics Gyóka demokrata képviselőnek, Radics István bizalmasának intervenciójára Superina erdőügyi és Nikics Nika postaügyi miniszter a kerületben több radikális tisztviselőt elbocsájtott állásából.

A negotini radikális-párt küldöttséget menesztett Beogradba és a radikális-párt főbizottságánál követelte, hogy az elbocsájtott tisztviselőket a kormány azonnal helyezze vissza. A küldöttség egyuttal azt kérte, hogy a Radics-párt kivánságait e téren, a radikális-párt utasítsa vissza. A negotiniak táviratot küldtek a Washingtonban tartózkodó Jankovics Velizárhoz, a kerület radikális képviselőjéhez, akit arra kértek, hogy sürgősen térjen vissza a választók megnyugtató végett.

A klerikálisok belépnek a kormánykoalícióba?

A radikális-párt körében nagy fel-tűnést keltett Korosecnek a klerikális-párt hivatalos lapjában, a *Slovanecben* megjelent cikke, melyben a klerikális-párt vezére kijelentette, hogy a legközelebbi jövőben a klerikális-párt is együtt fog működni a radikálisokkal. Azt hiszik, hogy a klerikális-párt már a jövő hónapban tárgyalásokat kezd a radikális-párral a célból, hogy a megegyezést létrehozza. Amennyiben a tárgyalások eredményre vezetnek, a klerikálisok is helyet kapnak a kabinetben.

Pribicevics visszatért Beogradba

Pribicevics Szvetozár boszniai körutjáról csütörtökön visszaért Beogradba. A független demokraták körében az a vélemény, hogy a pártvezér boszniai agitációs utján nagy sikereket aratott.

Megrendült a közlekedésügyi miniszter állása

Radojevics közlekedésügyi miniszter pénteken elutazik Monte-Carlóba és az ott tartózkodó Pasic miniszterelnököt informálni fogja a belpolitikai helyzetről. Politikai kö-

A magyar párt új orientációját nagy elégedéssel várják a vajdasági radikálisok

Együttműködés a kerületi választásokon és a Vajdaság egységfrontjának kiépítésében

A *Bácsme gy ei Napló* becskereki munkatársának alkalma volt beszélgetni a bánáti politikai élet egyik vezetőjével. A beszélgetés magánjellegű megvitatása volt a közel jövő politikai lehetőségeinek és ezeknek tárgyalása során került szóba a magyar párt elnöki tanácsának legutóbbi határozata. A beszélgetés során becskereki munkatársunk hangsúlyozta, hogy semmiféle hivatalos magyar párti tényező nem nyilatkoztatta ki előtünk, hogy a magyar párt új orientációjában elsősorban a radikális-párt felé való közeledésre gondolt. A beszélgetésnek a magyarságra vonatkozó részét informátorom engedélyével főként azért hozzuk nyilvánosságra, mert a benne felszínre jutott — néhol egészen új — szempontokat az illetékes tényezők a magyarság javára használhatják fel az esetleges tárgyalások során.

— A magyar párt elnöki tanácsa szeptember 6-án olyan határozatot hozott, hogy szükségesnek tartja az országos politikai pártok valamelyikével való szoros együttműködést. A magyarságot nagyon érdekelné, hogy az új orientációnak hivatalos kommunikében való bejelentése *keltett-e visszhangot a vajdasági szláv politikusok között?*

A legnagyobb mértékben — mondotta munkatársunknak és a legkedvezőbb formában. — A vajdasági szláv politikai tényezők annál is inkább számolnak ennek az új orientációnak jelentőségével, mert az a véleményük, hogy a magyar párt csak ezáltal nyerhet szerepet a jugoszláv helpolitikában — hangzott a válasz.

— Ha föltesszük, hogy a magyar párt a radikális-párttal kívánja kiépíteni az említett szoros együttműködést, akkor

ennek milyen jelentősége lehet a szobanforgó két félre nézve?

— Mi radikálisok már az első olvasáskor úgy értelmeztük a magyar párt határozatát, hogy ez valószínűleg a radikális-párra vonatkozik, hiszen ez a jelenlegi politikai helyzetből önként következik és *mi vajdasági radikálisok a legnagyobb örömmel szelcsítjük ki frontunkat azzal a táborral, amelyet ennek a határozatnak további következményei hozhatnak a mi támogatásunkra.*

— Miben és mikor hasznosíthatja a radikális-párt ezt a támogatást?

— *A kerületi választások* előszelel már feldogálnak. Pár hónapon belül ki fogják írni a kerületi választásokat és itt az együttműködés nagy hasznára lehet mind a két pártnak. Mi erősítést várunk a magyaroktól a kerületi választások során, egyébként is a Vajdaság érdekeinek intenzívebb megvédésére alakuló fronton, amely *frontot szembe fogják magukkal találni azok, akik nem a Vajdaságból valók, de túlzott ambíciójukat építik akarják érvényesíteni,* viszont távolról sem irányul azok ellen a más országokból jött tisztviselők ellen, akik működésükkel a nép igazi érdekeit szolgálják.

— Ha a radikális-párt súlyt helyez a támogatásra a kerületi választásokon, mit kaphat cserébe a magyarság?

— Kétségtelenül meg fog szűnni a magyarok iránti bizalmatlanság, amely eddig — lehet, hogy indokolatlanul — fennállott és meg fognak szűnni az atrocitások, amelyek bizonyára eddig is fölöslegesek voltak.

— Ezek valójában negatívumok, amelyeknek reális értékét a magyarság annál kevésbé tudná értékelni, mert sem

rökben a közlekedésügyi miniszter utazását összefüggésbe hozzák azokkal a hírekkel, melyek szerint *Radojevic* állása megrendült, miután a radikális-párt tagjai között sokan elégedetlenek hivatali működésével. *Radojevic* utódiaként *Macsek Vladkát,* a Radics-párt alelnökét és *Kojics Dragotin* radikális képviselőt emlegetik.

A radikálisok és a Radics-párt együttes népgyűlése Gracsacra

Zagrebból jelentik: A lakai Gracsac községben, ahol két héttel ezelőtt véres botrányval végződött a *Pribicevics*-párt népgyűlése, vasárnap közös népgyűlést tartanak a radikálisok és a Radics-párt. A gyűlésen állást fognak foglalni a *Pribicevics*-párt haremódora ellen.

A Samouprava nyugalomra inti az elégedetlen radikálisokat

A radikális-párt hivatalos lapja, a *Samouprava* csütörtöki számában az osztrák pártvezetőkkel kapcsolatban cikket írt, amelyben felszólítja a párt tagjait, hogy ne lépjenek fel oly követelően és kicsinyes párt-szempontokból ne nehezteljenek meg a megegyezés politikájának keresztülvitelét.

Genfi lap Radicsról

Genfiből jelentik: A *Journal de Genève* szerdai száma nagy cikket közöl Radics Istvánról és részletesen ismerteti a szerb-horvát megegyezés történetét. A cikkíró megállapítja, hogy *nem csoda, ha ilyen kaliberű politikussal igyekeztek megegyezni ellentelei.*

— Arról van szó — mondja a cikkíró — hogy a S. H. S. királyság parasztnépe hozzájusson paraszti jogaihoz. Ha Radicsnak ez sikerülni fog, egész Európa hasznát fogja látni.

A tizenkettedik óra

Irtó: Tamás István

A szegény, de hecsületes lány minden elfoglaltsága mellett is beleszeretett a komoly fiatalemberbe. A komoly fiatalembernek volt egy mellékioglalkozása is a szerelmen kívül: festett. Az estéket és a vasárnapokat rendszerint együtt töltötték. Ilyenkor igyekeztek tisztába jönni egymással. A fiu meséket mondott és a lány hallgatta. Vagy a lány panaszkodott és a festő hallgatta. Kölsőszerűen meghallgatták egymást és el voltak egymástól ragadtatva. Ez kétségtelenül szerelem volt. Aztán a fiu kijelentette, hogy nem tud nála nélkül élni. És a nő tévleg sokszor megrémült arra a gondolatra, hogy ha a fiut elveszítené.

Ez a lány még sohase szeretett a mákóstészán és a datolván kívül senkit. A főnök ur, aki kilencvenkét kilót nyomott, természetesen nem mulasztotta el megvenni szokásos ajándékait, amelyek azonban összehasonlíthatatlanul kedvezőbbek, direkt elővárajánlatok voltak fűszer- és rövidáru ajánlatok mellett. Egy szombat este lehúzatta a redőnyöket és ölbekapta a kis gépirónót. A levegőben pikáns akáccillat uszott.

— Piszok disznó! — mondta Magdaléna, ahogy kiszabadult főnöke izzó karjaiból és otthon, míg pudert kent a nyakára, megállapította, hogy ez nem az igazi szerelem.

A főnök ur különben is nős volt, két aranyhajó gyermekkel és negyvenöt esztendővel a vállán.

A második férfi, aki beleszólt az életébe, egy katonatiszt volt, egy hős, egész falka medáliával a mellén és az országban. Az ösmérkedés a strandon történt. A vitéz ur először csak ennyit mondott:

— Ejnye be csinos kislány!

Magdaléna mélyszélesen előrűl és

zavarában beussott messzire a tóba. Vitéz ur kitartóan követte és mindenféle kunsztokat csinált a vízben, még bugott is művésziessen a víz alatt, mint a bölömbika, egészen elkápráztatta a leányzóit. Mikor a partra értek, már mint régi ösmérők fekédktek ki a homokba. Főhadnagy ur a haditudományát hékeidőben is tudta kamatoztatni. Vasárnap délután éppen randevura várt a lány a színház sarkánál. Vitéz ur késett.

— Hová megy Fekete ur? — szólította meg Magdaléna a kis köpcös kereskedőt, hogy ne keljen egyedül ácsorogni.

— A Malvinka betegágyához.

— Mi van vele?

— Megmérgezte magát — lihegte Fekete ur — őt is az a csibész Deley tette tönkre.

A lánynak minden vére arcába szaladt.

— Ki? — kérdezte rettenetes hangon.

— Deley, a Donzsuán. — ismételte a kereskedő — benne volt az úságban is — és szolgálatkészen kihúzott egy lapot a zsebéből.

A templom mellett már feltűnt a főhadnagy siető alakja. Mosolygott és a szemével előreküldött egy csókot.

— Kisérien el, — mondta hirtelen Magdaléna a meglepett kereskedőnek és gyorsan belekartott. Ugy vonzolta a romlópályán, mint egy felbomlott front, amely az effenség elől menekül.

Összesen hétszer találkoztak. A lány már a harmadik randevunál torkig volt vele és a nemeslelkű lovag, megmentője, ismét visszasülvedt a légvárák felhőkarcolójából a kráizlerái földszintjére. Ez a férfi derék, szoralmas kereskedő volt, aki gyerekeket akart, segédek és cselédek spórolni a feleségén. Amikor a lány ezt észrevette, félrehúzta a száját. A rizkásaszag és más, kitalálásba helyezett fűszerszakmai gyönyörűség egyáltalán nem izgatta, sőt!

És elhatározta, hogy a fiu undorító, közönséges és buta.

A festővel már két hete tartott a szerelem Plátó ur védőszárnyai alatt.

— Pénzem nincs, egyszerű, szegény kislány vagyok. — okoskodott a nő — bizonyos, hogy önzetlenül szeret — és nagyon érzékenyült. Ballépés előtt a nők mindig megvannak hatva. A fiu jól és gyöngéden bánt vele, majdnem lányosan. De a festő is szegény volt és csak narancsokkal tudott kedveskedni arianyalmák helyett.

— Szeretsz? — kérdezte záróra után, a kis sötét uccában, erőszakosan a lány és Tóth boldogan hunyta be a szemét.

— Imádlak.

— Ez a beteliesülés! — gondolta a szerelmes lány és első mámorában elhatározta, hogy feleségül megy a tehetséges fiatal festőhöz.

A festőt persze nem tartotta szükségesnek értesíteni erről a tervéről.

— A Rezeda-uccában találtam egy nagyszerű különbejáratot. — jelentette a fiu pár nap múlva és együtt mentek el terepszemlét tartani. A kis, sárga ház egy kert közepén feküdt, mint egy leszakított krizantém.

A háziasszony, mikor fiatal házaspárként mutatkoztak be előtte, feltűnően sokat vigorgott és feltűnően sokat kért. De azért kivették. A fiu az ágyat nézte. Széles parasztágy volt, a falon tarka tányérok és az ablakon fehér csipke-fűzők. Előzetet adtak és foglalót. Kifelé menet a lány idegesen karolt Tóthba:

— Te, Mikuci, nem tetszik nekem ez a nő. — sugta idegesen és többet nem is mentek a sárga ház felé. Így kintlódta napokig, közben pedig a lány nagy-nénije előt, aki az árva Magdalénát még csecsemőkorában magához vette, művészekedések és illem. Lassan már csak lakaskérdés egyszerűsödött le az egész szerelem. A sok hercuhurcaban kezdett kinossá válni az úrv. annyira

a bizalmatlanságra, sem a kilengésekre nem adott semmi okot. Mindenesetre örülni fogunk, ha mindez végérvényesen megszűnik, de más sérelmei, más pozitív kívánságai is vannak a magyarságnak — ezeket orvosolása, illetve teljesítése várható-e?

— A megegyezést tárgyalásoknak kell megelőznie. Oktalan dolog volna a tárgyalásoknak elébe vágni.

— És a tárgyalások megkezdése mikorra várható?

— Ez teljesen a magyar párttól függ. A kezdeményező lépést tőlük várjuk és megbízottainkat szívesen várjuk.

Kifosztották a kleki postahivatalt

A betöréssel egy mezőrendőrt gyanúsítanak

Becskeréről jelentik: Vakmerő betörés történt szerdán éjszaka Klek községben, ahol ismeretlen tettesek kifosztották a postahivatalt.

A kleki postahivatalban már napok óta folynak a renoválások. Emiatt *Pavlicsek Gizella* postamesternő nem is lakott a postahivatal épületében levő lakásán. A betörők ezt az alkalmat használták fel, a hivatal kifosztására. Alkulccsal felnyitották a hivatal ajtaját, majd behatolva a helyiségbe, onnan kiemelték a *Wertheim-kasszát* és a kertbe vitték. Mithogy nem tudták feltörni, most visszamentek a hivatalba és megkerítették a kasszakulcsot. A kasszában mindössze néhány száz dinárt találtak, amit magukhoz vettek. A pénz azonban kevésnek találtak és ezért behatoltak a postamesternő lakásába is, ahol mindent felhánytak. A zajra figyelmes lett a szomszédos lakásban alvó volt postamesternő, aki az ablakon keresztül az uccára ugrott és segítségért kiáltott. A betörők erre elmenekültek.

A csendőrség széleskörű nyomozást indított és a betörés egyik gyanúsítottját, egy községi mezőőrt csütörtökön letartóztatták. A nyomozás folyik.

nyilvánvalóvá vált az a lihegő, éhes szándék, ami ennek a szorgalomnak a titkos rugója volt.

Aztán egy vasárnap délután elmentek vizitálni a lány barátnőjéhez, aki orvosnak készült és magánosan lakott egy bérház első emeletén. Tóth kedvetlenül hallagott felfelé a lépcsőkön.

— Ez is egy elvesztett délután. — gondolta fősvényen, mint a zsugori, aki az elgurult aranyat sainálja.

A barátó nem volt otthon.

— Megvárjuk. — jelentette ki Magdaléna és körülnézett a szobában.

— Milyen szép ágy van. — mondta a lány kíváncsián és felhajtotta a könynyű selyem takarót, mint egy szoknyát. Leültek az ágy szélére. Először feszélyezve érezték magukat az idegen lakásban. A fiu folyton az aított nézte.

— Csókold meg. — avafogta a lány cicásán.

Aztán egyszerre gvulladt ki bennük a térbolygó kívánság és eszeveszett brkőzásba kezdtek.

Észre se vették, hogy belépett a barátó.

— Szervusz. — üdvözölte kérdőjeles döbbenettel.

— Szervusz. — mondta Magdaléna és ugy remegett a szégventől és a meglepetéstől, hogy képtelen volt megmozdulni. Csak fekédt üveges szemekkel, szinte sóbálvánnyá meredten a fiu karjaiban, mint Lóth felesége ama bizonyos tüzeső napján.

Tóth künn ült a parkban két tenyerébe hajtott fejét és a máiusi illatokba temetkezett. Háta mögött egy padon két asszony beszélgetett.

— Jó partit csinál a Balog Magdi.

Tóth felgővvelt.

— Ugyan, ki veszi el?

— Valami festő. Nagyon ügyes fiatalember.

— Elveszi?

— Egész biztos! Nekem a Magdi mesélte. Csuda szerencsése van ennek a

KISEBBSÉGI ÉLET

A csehszlovák parlamentben Markovics közoktatásügyi miniszter exposzét mondott a köztársaság kulturális helyzetéről. Az exposzében a miniszter a szlovenszói és ruszinszói tanügyi viszonyokat is ismertette. »A hivatalos magyar statisztika — mondotta — 1915-ben 1 millió 723.733 gyermekről állapítja meg, hogy iskolába járt, bár az iskola-kötelezett gyermekek száma például 1907-ben 3 millió 202.750 volt. Szlovenszókban egy csehszlovák nyelvű népiskolára száz, egy magyar oktatási nyelvű iskolára pedig 93 gyermek esik. A magyar rezsim alatt Szlovenszókban csak 23 német iskola volt, ma 109 német népiskola és nyolc német polgári iskola van. Ezévre a tanulók számának emelkedését vártuk, ez a remény azonban nem teljesült, elenkezőleg, az előbbi évhez viszonyítva 69.095-el kevesebb a köztársaságban a tanulók száma. A magyar iskolák régi és új statisztikáját a miniszter elfelejtette ismertetni.

A magyar kormány prágai követe utján tiltakozott Pap volt ungvári görögkatholikus püspök Csehszlovákiából való kiutasítása ellen. A csehszlovák külügyminisztérium a tiltakozásra kijelentette, hogy a püspök kiutasítása jogszzerű volt és ezért a csehszlovák kormányt senki sem vonhatja felelősségre.

A kolozsvári közoktatásügyi vezérfelügyelővel, Pteancu Sándorral beszélgetést folytatott egy magyar újságíró. Pteancu, akiről Duca külügyminiszter a magyar egyházak képviselői előtt Genfben azt a kijelentést tette, hogy még a kormány szerint is tulbuzgó a magyarsággal szemben, igen türelmetlen hangon válaszolt az újságíró kérdéseire.

A magyar egyházak és iskolai körök — kérdezte a magyar újságíró — azt az információt kapták, hogy a tragikus és megdöbbentő eredményű érettségi vizsgálatok buktatási arányaszá-

lányának. Azzal a Fekete-gyerekekkel bizony hoppon maradt, pedig hozzáment volna szívesen.

Tóth elkábult, mint akit feibevágtak. Hangosan, gesztikulálva beszélt önma-

hoz. — Tulajdonképpen mi? — motyogta zavarotlanul — és feleszmélt irtózáttal. Most jött rá, hogy milyen veszedelemben forog. — Hogy én megnősülnek? — ekszkuzálta magát a saját lelkiismerete előtt — nem rossz igazán! — és menetközben nagyokat, dühöseket csapott a combjára. A hárs alatti gyepen egy kis gyermeket naspángolt a nevelőnője. A poronty visított, mint egy vészsziréna. Egy figyelmeztető sikoly volt ez a hang. Memento mori. Dögöbítetek meg ti felnőttek!

Tóth mereven nézte.

— *Hozzáment volna ahhoz is.* — forgatta meg szívében a mérges tört és vad gyűlölet fojtta el az egész női nem iránt. »Nösténybanda mind! — gondolta —, oly mindegy, hogy ki az a férfi, csak férfi legyen, *egzisztencia* — és pokoli ordítással utánozta az asszony miákoló hangját: »Valami festő, nagyon ügyes fiatalember.«

Rohanva ért haza. Nekiugrott az íróasztalának és lázas sietséggel turta elő a lány leveleit, a fényképét, a selyemzsebkendőt, amelyben a könnyeit őrizte és a kis arany medalliont a barna hajfürtökkel. Gondosan becsomagolt mindent, megcimezte nagy szarkaláb betűvel és egy sornyi magvarázatot nélkül, ajánlva postára tette. A toronyóra tizenkettőt ütött. Tóth mély, boldog lélegzetet vett.

— Most már jöhet a világ vége. — nyújtózott ki elszántan és mére aznap délután elhatározta, hogy felveszi az ösztöndíjat és elutazik Rómába.

Azon az éjjel tényleg földrengés volt végig a városban. De ez egy egész szolid polgári földrengés volt, mindössze egy kémény dőlt le és a lány szobájának a falán hosszában megrepedt a finom velencei tükör.

mát Angheliescu miniszter a kisebbségekre vonatkozóan előre megállapította és rendelkezéssel utasította a bizottságokat, hogy a magyar nemzetiségű matúrásokat buktassa halomra. Igaz ez, vagy sem?

— Nem igaz. — felelte a vezérfelügyelő — sőt a miniszter ur éppen azt az utasítást adta, hogy a nemzetiségeket a vizsgákon kezeljék engedékenyen, különösen azoknál a tárgyaknál, melyeknél a feltételes román vagy magyar nyelven történik...

— Akkor mivel magyarázható, az érettségi vizsgálatok eredménye?

— Azzal, hogy a matúrások nem

voltak előkészítve. A magyar nemzetiségű növendékek, ép a magyar tantárgyakból teljes tudatlanságot árultak el. Külföldi egyeteméről, de a bukaresti és kolozsvári egyeteméről is az a panaszerkezett hozzánk, hogy a romániai ifjak képtelenségük miatt nem képesek a többiekkel együtt haladni. Tenni kellett tehát valamit mert a régi rendszerrel intellektuális csőd fenyegetett és tenni kellett valamit az ország hírnevének érdekében is. Megengedem, hogy a vizsgálatok eredménye most fájdalmas, de rendkívül sok előnye és az ország szempontjából felmérhetően nagy hordereje van.

Jugoszláv-magyar döntőbiróság elé kerül a kiutasított magyar államtisztviselők nyugdíjügye

A kiutasított tisztviselők panaszt tettek a Népszövetségnek

Beogradból jelentik: A jugoszláv és a magyar kormány között nemrégiben megegyezés jött létre, mely szerint azoknak a magyar állami alkalmazottaknak nyugdíj-ügyét, akiket a jugoszláv kormány elbocsájtott állásukból és kiutasított az országból, egy *vegyes jugoszláv-magyar döntőbiróság fogja felülvizsgálni, mely már a közeli napokban megkezdí működését.*

Az egyezmény megkötésére az a körülmény bírta rá a jugoszláv és a magyar kormányt, hogy az

elbocsájtott magyar tisztviselők, akiket az SHS. királyságból annak idején kiutasítottak, panaszt nyújtottak be a Népszövetséghez, melyben ismertetvén helyzetüket, azt kérték, hogy a Népszövetség hasson oda, hogy a jugoszláv kormány a kiutasítás napjától kezdve a békeszerződés életbeléptetéséig kártalanítsa őket.

A jugoszláv-magyar *vegyes döntőbiróság, hir szerint, körülbelül háromezer kiutasított tisztviselő ügyét fogja majd felülvizsgálni.*

A szövetségesek megegyeztek a garanciapaktum kérdésében

Németországnak be kell lépni a Népszövetségbe

Brüsszelből jelentik: Vanderwede belga külügyminiszter fogadta a sajtó képviselőit és közölte velük, hogy Franciaország, Anglia és Belgium között Genfben teljes *megegyezés jött létre a garanciapaktum kérdésében.*

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy a biztonsági szerződés megkötése után Németország belép-e a Népszövetségbe, *Vanderwede* kijelentette, hogy *a rajnai*

szerződés egyik feltétele lesz Németország belépése a Népszövetségbe.

Vanderwede különben csütörtökön táviratban értesítette a Népszövetséget, hogy *Belgium hozzájárul a kötelező döntőbirósági szerződésről szóló javaslatához. A kiadott hivatalos jelentés hangsúlyozza, hogy Belgium csak bizonyos feltétellel hajlandó vitás ügyeit a hágai állandó döntőbiróság elé terjeszteni.*

A spanyolok Abd el Krim főhadiszállását fenyegetik

A franciák megkezdték az előnyomulást Szíriában

Párisból jelentik: A marokkói spanyol főhadiszállás hivatalos jelentése úgy szól, hogy azok a haderők, amelyek az alhucemasi öbölben partraszállottak

megkezdték az offenzívát és megszállották a Malmusi és Morro Vieje hegymagaslatokat.

Primo de Rivera tábornok *személyesen irányítja a hadműveleteket. A spanyol támadó hadosztal két kilométerre jutott előre és már csak 6 kilométer távolságra van Aidjirtól, Abd el Krim főhadiszállásától.*

A haditervben megjelölt célpontokat a *spanyol offenzíva* pontos időre érte el és a veszteségek jelentéktelenek voltak.

A *mostani előnyomulás bevezetése az általános támadásnak Aidjir ellen.*

A francia frontról az a jelentés érkezett, hogy a rifkabilok élénk tevékenységet fejtenek ki Taunat környékén. A *Matin* szerint a francia offenzíva Taunat körül a legköze-

lebbi napokban fog megindulni.

A szíriai hadszíntérről azt jelentik, hogy Gamelin tábornok csapatai elindultak Messinfrey irányából és

megkezdték az előnyomulást Szeuida felé

és eddig semmiféle ellenállással nem találkoztak. A *Petit Parisien* szerint *Szeuida felszabadítása már csak órák kérdése.*

Gamelin tábornok hadosztálya Szeuidát nyolc kilométerre közelítette meg. A *Journal* azt írja, hogy

a szeuidai erődben bezárt francia helyőrség válságos veszedelemben van.

A szeuidai citadella régi erődítmény, amely nem képes modern ágyuk lövedékeinek ellenállni és a támadó druzok, akiknek tisztikarában több jeles török tüzértiszt van, a zsákmányolt francia ágyukkal bombázzák Szeuidát. Még kétségbeejtőbbé teszi a francia várvédők helyzetét, hogy a citadellában nincs orvos sem kötszer, sem orvosság.

Hadirepülőgépekkel nem lehet elérmezni az erőd helyőrségét és gyógyszereket sem lehet a francia ostromlottak számára vinni, mert elfogyott minden benzin s azok a kereskedők, akik eddig a francia repülőosztálynak benzint szállítottak, egyszerre elmaradtak.

A *Matin* legújabb jelentése szerint *Gamelin* tábornok hadosztalpa szerdán két órás heves harc után

felszabadította a Szeuidia erődöt.

A druzok délkeleti irányban súlyos veszteségekkel visszavonultak. A francia csapatok előnyomulása tovább tart.

Száz millió dollárt

kell évenként törleszteni Franciaországnak

Caillaux hatvan milliót ajánlott fel Amerikának

Newyorkból jelentik: *Caillaux* pénzügyminiszter Washington felé utaztában már a vasuti kocsiban megkezdte tanácskozásait *Winston* államtitkárral, majd az amerikai fővárosba érkezve nyomban összeült *Mellon* pénzügyi államtitkárral, akivel az adósságtárgyalások programját beszélte meg. *Caillaux* pénzügyminiszter siettetni szeretné a tárgyalásokat, mert október harmadikára föltétlen vissza akar érkezni Párisba.

Az amerikai kormánykörök szerint *Caillaux* évi hatvan millió dolláros törlesztést akar elérni, de bizonyosra veszik, hogy kénytelen lesz ennél jóval nagyobb törlesztési összegbe is belemenni. Beavatott helyen úgy tudják, hogy az amerikai adósságrendező bizottság két alternatíva elé állítja a franciákat: az egyik, hogy a francia-amerikai megegyezés az angol-francia adósságegyezményhez alkalmazkodjék, másodsor, hogy Franciaország a kölcsön-moratorium lejártá után évi száz millió dollárt törlesszen. Az amerikai bizottság szerint az első terv könnyen keresztülmenne az amerikai szenátusban, mert precedensre lehetne hivatkozni. A másodikat azért tartják előnyösnek, mert Amerika így előre pontosan tudná milyen összeget kapna adóásától.

A *Newyork Herald* szerint a leszállított kamatokkal Franciaország adóssága négy és fél milliárd dollárra csökkenne. A lap hangsúlyozza, hogy *Caillaux*-nak a tárgyalások folyamán tágabb tere egy moratorium kérdésében, mint a fölveendő valutáris kölcsön tekintetében. A francia pénzügyminiszternek az a törekvése, hogy négyszáz millió dolláros kölcsönt vegyen föl, melyet elégnek tart a frank teljes stabilizálására.

Megegyezik

az államkincstár

a francia-szerb vasutépítő társasággal A döntőbiróság elnökének nyilatkozata

Beogradból jelentik: A *Bácsmegyei Napló* beogradi munkatársa csütörtökön kérdést intézett *Karl Andrea* zürichi egyetemi tanárhoz, a svájci szövetség-tanács által delegált döntőbiróság elnökéhez, hogy milyen módon fogják elintézni azt a vitát, amely a szerb állam és a *Société Franque et Serbe* között merült fel. A szerb állam tudvalevően 1912 végén evvel a francia vasutépítő társasággal szerződést kötött, amely szerint a *Société Franque et Serbe* koncessziót kapott négy rendes és egy keskeny nyomtávu új vasutvonal építésére. A háboru után pedig a *vasutépítő társaság kártérítést követelt*, mert az állam részéről kijelentették, hogy a munkát maga az állam fogja befejezni.

A döntőbiróság munkájáról annak elnöke a következőket mondotta munkatársunknak:

— A kártérítés összegéről nem nyi-

latkozhatom, egyrészt, mert idegen állampolgár, másrészt, mert a döntőbírósság elnöke vagyok. Különbözik sem szeretnék erről addig beszélni, amíg jugoszláv részről nem hozzák nyilvánosságra a kártérítés összegét. A döntőbírósság munkája arra szorítkozik, hogy értékelje azt a munkát, amit a francia vasutépítő társaság a vasutvonalak építésébe befektetett. Munkánkat lényegesen megnehezíti, hogy a háboru alatt igen sok akta elveszett, úgyhogy ezeket az adatokat csak emlékezetből pótolhatjuk. A francia vállalat négy rendes és egy keskeny nyomtávú vasutvonal építésére kapott megbízást, amely vonalak Nisből, Kraljevóból, Kragujevacból és Raskából indultak volna ki. A társaság a legtöbb vonalon már meg is kezdte a földmunkákat, amelyek után a háboru következtében abba maradtak. Miután a szerződés kikötötte, hogy vita esetén döntőbírósság illetékes, ezért kezdtük meg munkánkat, amit valószínűleg a jövő hét folyamán már befejezünk. Mindkét részről a legteljesebb jóakaratot látom a békés meg egyezésre és így remélem, hogy a döntés mindkét részről kielégítő és az egész ügy likvidálható lesz.

Uj palotát épít a novisadi tőzsde

Ankét a határidő üzlet ügyében — A tőzsdetanács ülése

A novisadi tőzsdetanács csütörtökön délelőtt tíz órakor dr. *Dungyarszky* Geodon elnökletével ülést tartott, amelyen dr. *Stefanovics* Zsárkó ny. polgármester, a tőzsde kormánybiztosa is résztvevett és amelyen az előadói tisztet dr. *Petrovics* Bránkó tőzsdei főtitkár töltötte be.

A napirend legfontosabb tárgya a *gabonahatáridő-üzlet* bevezetésével kapcsolatban egybehívandó ankét időpontjának és napirendjének megálapítása volt. dr. *Petrovics* Bránkó főtitkár bejelentette a tőzsdetanácsnak, hogy az ankétan való részvételüket eddig a következő testületek jelentették be: a beogradi, a zagrebi és ljubljani tőzsdek, a zagrebi, a veliki becskerekai és a novisadi kereskedelmi és iparkamarák, a Vajdasági Malomszövetség, a Gyár- és iparosok Országos Központja Beogradban és mások. Az előadó azután felolvasta a zagrebi tőzsde átiratát, amelyben, tekintettel arra, hogy az ankétára kijelölt személyek külföldön szabadságon vannak, kéri az ankétának későbbi időpontra való halasztását. A tőzsdetanács helyt adott a kérelemnek és a nagyfontosságú ankét időpontját október 25-ére, vasárnap délelőtt 10 órára tűzte ki.

A tőzsdetanács konkrét javaslat alapján olyképen módosította a szokványok 66. §-ának 1923-ban alkotott függelékét, hogy az eladónak abban az esetben, ha a vevő a duplikátum ellenében nem fizetné meg az áru ellenértékét, jogában áll a leszállított áru kiadását meggátolni és ugyanazon kötésre esetleg még szállítandó további áruküldeményeket is visszatartani.

Ha a vevő ennek dacára attól a naptól számított 48 órán belül sem fizet, amely napon késedelembe esett, akkor a vevőnek joga van a szokványok 3. §-a szerint eljárni. Ebben az esetben azonban az eladó köteles a vevőt 24 órán belül értesíteni, hogy a szokványok 83. §-ának mely intézkedését kívánja igénybe venni, mert különben úgy tekinthető, mintha az ügylet továbbra is fennállana és ezesetben az eladónak csak a késedelmes fizetés folytán bekövetkezett károokra van igénye.

A tőzsdetanács továbbá elrendelte a szokványok 10. §-ának olyan módosítását, hogy ez a kifejezés: „raktárból átveendő” a vevőt (eddig az eladót) arra kötelezi, hogy az összes mázsálási és átvételi költségeket a sajátjából fedezze. A tőzsdetanács ugyanígy elrendelte a 11. §-ának hasonló értelemben való módosítását.

Tárgyalás alá került a *Sombori Me-*

zőgazdasági és Kereskedelmi Rt. javaslata a *rinfuza*-berendezés költségeinek leszállítása tárgyában és a tőzsdetanács úgy döntött, hogy ezen berendezés költségei tíz tonnás vagonoknál 80 dinárban, tizenöt tonnás vagonoknál 100 dinárban állapíttassék meg.

A tőzsdetanács tudomásul vette dr. *Apics* Ljubomir és *Gavanszky* Tódor tőzsdeügynökök lemondását.

Egy volt magyar népbiztos feleségét kivégezték Moszkvában

Szovjetellenes kémkedéssel vádolták

Bécsből jelentik: A *Stunde* szerdai számában jelenti, hogy *Gárdos* Fridát, dr. *Szabados* Arpad ügyvédnek és későbbi helyettes népbiztosnak a feleségét Moszkvában kémkedés gyanúja miatt kivégezték.

Gárdos Frida szociáldemokrata-körökben vezetőszerpet játszó családból származott. *Huga Pintérné* *Gárdos* Mária első vezetője volt a magyarországi női munkásmozgalomnak és fivére *Gárdos* Sándor is fontos szerepet töltött be a magyar szociáldemokrata mozgalomban. *Gárdos* Frida — bár szintén szocialista szellemben nevelkedett — nem vett részt politikai mozgalmakban. A kommün alatt sem vállalt semmiféle aktív szerepet, míg férje előbb a forradalmi törvényszék vádbiztosa, majd a vörös hadsereg polgári biztosa volt, népbiztoshelyettesi minőségben.

A proletárdiktatura bukása után dr. *Szabados* Arpadot feleségével együtt letartóztatták és az asszony öt hónapig volt vizsgálati fogságban. Férjét gyorsított eljárás alapján tizenöt évi fegyházra ítélték, az asszonyt azonban bizonyíték hiányában felmentették. A fo-

A tőzsdetanács ezután utasította az építkezési bizottságot, hogy a tőzsdepalota építésére vonatkozólag sürgősen terjesszen konkrét javaslatot a tőzsdetanács elé, mert a tőzsdepalota építésének előmunkálatait okvetlen meg az ősz folyamán meg kívánja kezdeni. Végül *Avakumovics* Fedor sremiski- karlovci-i mérnököt és földbirtokost a tőzsde tagok sorába felvették.

golycsere akció során Szabados is kiadták Oroszországnak és a felesége is vele ment.

Szovjetoroszországban dr. *Szabados* Arpad a külügyi népbiztosság siffreosztályának lett a vezetője. A bizalmas állásban levő volt népbiztos-helyettes feleségét azzal vádolták, hogy *Fülöp Miller René* bécsi újságíróval tartott fenn érintkezést és bolsevik ellenes propaganda céljára adatokat szolgáltatott ki neki. A moszkvai forradalmi törvényszék ezért *Gárdos* Fridát halálraítélte és a napokban ki is végezték.

A *Stunde* jelentése szerint *Fülöp Miller René* beadványt intézett a bécsi szovjet-követséghez, amelyben tiltakozik az ellen a vád ellen, hogy ő bolsevik ellenes propaganda céljából akár személyes, akár levélbeli érintkezést tartott volna fenn *Gárdos* Fridával és hangsúlyozza, hogy oroszországi tartózkodása alatt csupán orosz klasszikusok fordításával foglalkozott. *Fülöp Miller René* egyébként feljelentést tett azok ellen, akik dr. *Szabados* néval való övszekítettéséről hamis híreket terjesztettek.

Amundsen expedíciójának vezetője Jugoszláviába jön előadásokat tartani

Beszélgetés az északi sark hőisével

Bécs. (—).

Amundsen délután érkezett és este 11 órakor előadásának befejezése után már el is utazott. Ez az oka annak, hogy nem fogadhatta a lapok képviselőit és még a nagy bécsi napilapok sem közölték intervjukat *Roald* Amundsennal, az északi sark hőisével. Amundsen egyetlen intervjúja a vasutón készült Prága és Bécs között. A nagy sarkutazó igen közvetlen és szívesen beszél. Csakhamar megtudjuk, hogy aglegény.

— Már öreg vagyok ahhoz, hogy megnősüljek, mondja tréfálkozva. — Oslóban élek kicsiny házamban, gazdaszanyom, éltesebb hölgy, viseli gondomat. Oda vonultam vissza expedícióm befejezése után és ottan fejeztem be könyvem, amely a jövő hónapban jelenik meg a berlini Ullstein-Verlag kiadásában.

— Az északi sarkra repülni könnyebb, mint előadó körútra menni, — folytatja mosolyogva. Szeptember hó 10-én fejeztem be könyvem. Leginkább délelőtt dolgozom és mindig korán kelek, bármikor fekszem le. Az expedíció alatt számos éjjelt átvirrasztottam. Bár ez is igen megerőltető dolog volt, azonban biztosítom, hogy csak gyermekjáték a mostani előadó körúthoz képest, ami még inkább megerőltető. Berlinben előbb például a norvég követ rendezett bankettet, a bankett éjjel 1 óráig tartott, azután a színészek és filmszínészek klubjába mentem, hogy kipihenjem a hivatalos fogadtatás fáradalmait. Azonban nem sikerült, nyomban megismerték. A zenekar hirtelenlül rázendített a norvég nemzeti himnuszra, természetesen fel kellett állnom és a közönség is felállt. Erre a német himnusz következett, amely alatt ismét állni kellett és így folytatódott tovább. Mégis hajnali

5 óráig maradtam, reggel 8 órakor azonban már talpon voltam, kora reggel filmeznem kellett, majd vendégeket és autogrammgyűjtőket fogadtam. Azután legközelebbi expedícióm előkészítésére kötöttem szerződéseket. Este Prágába utaztam, ahova hainali fél 7 óra előtt érkeztem meg. Ujra nagy embertömég, fényképészek, fogadtatások, a repülőtér megsejmlélése, a Hradcsin meglátogatása, a sajtó fogadása és végül előadás egy hatalmas teremben. Az előadás után *Carol* hercegnek, Románia trónörökösének voltam vendége. Természetesen ismét igen késő volt, mikor ágyba kerültem, reggel 6 órakor azonban már talpon kellett lennem, hogy tovább utazzak Bécsbe.

— Az utazás alatt is sok dolgom van. Bécs számára ugyanis a vasuton meg kellett rövidítenem az előadást, mivel a további program: nyomban az előadás után a pályaudvarra és tovább Zürichbe. Másnap már ott beszéltek, éjfélkor már újra vonaton vagyok és az utirány: Páris. Ottan csak megbeszéléseim vannak, amelyek három-négy napot fognak igénybe venni, azután Londonba utazom, ahol szintén előadást tartok, október 2-án azonban már hajóra szállok és megkezdődik az Ujvilág beutazása 100 nap alatt.

— Alig három hónap alatt 150 előadást kell tartanom Amerikában, tehát olykor kénytelen leszek naponta kétszer különböző városokban »fellépni«. Azt hiszem akkor már Európára, mint az idilliikus nyugalom földjére fogok visszagondolni. Március közepén visszatérek és akkor Párisban és Amsterdamban fogok beszélni. Ezeket az előadásokat nem tudom most megtartani, mivel nincs időm. Április elején a Spitzbergákra utazom és ezt a hónapot az új repülés előkészítésére számlálom. Május elejére tervezem a startot

és természetesen a kitünő és hátor *Larsen* ismét velem lesz. Egyébként ő helyettesít amerikai körútam alatt és távollétemben ő fog előadásokat tartani Németországban, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Lengyelországban, Magyarországon, Romániában és Olaszországban. *Larsen* fog helyettesít hivatkoz toborozni, amire nagy szükségünk van, mivel az előadások jövedelmét az expedíció céljaira fordítjuk.

— A Spitzbergákra a sarkon át Alaszkáig fogok repülni, majd Alaszka partjain dél felé, ameddig benzín-készletemből futni fogja. Talán elérhetjük Newyorkot. Hogy az expedíció hol fejeződik be, az még bizonytalan, nem is fontos, mivel a befejezéskor a léghajót leszereljük. Nóbife olasz mérnök már elkészült a léghajó építésével. Félme-rev, 18.500 köbméter úrtartalmu, akció-rádíusa több, mint 5000 kilométer és tcherviselési képessége 10.000 kilogramm.

Amundsen tehát Jugoszláviába is el akarja küldeni *Larsen* kapitányt. Bár mostanában a külföldiek beutazását meglehetősen rigorozusan kezelik, remélni lehet, hogy az északi sark hőse mégis tarthat itt előadást.

Huszonnégy órára

lezáratott egy ügyvédjelöltet a becskerekai vádtanács elnöke

Rendbíróság címén szabta ki a büntetést

Veliki becskerekéről jelentik: Szerdán délelőtt a becskerekai törvényszéken fel-tűntést keltő eset történt. A vádtanács elnöke egy ügyvédjelöltet huszonnégy órai elzárásra ítélt rendbíróság címén és az ügyvédjelöltet a büntetés kitöltése végett már le is tartóztatták.

A vádtanács, amelyben dr. *Jovanovics* Bogdan törvényszéki elnök elnököl és dr. *Bratics* Dusan és *Bunics* Ivo voltak a szavazóbírák, szerdán több ügyet tárgyalta. Az egyik ügyben dr. *Zsupanszki* Iszó ügyvéd helyett *Ostovics* Vlatko ügyvédjelölt jelent meg, aki néhány hónappal ezelőtt még jegyző volt a becskerekai törvényszéken. A vádtanács elnöke nem fogadta el *Ostovics* jogi képviselőnek, hivatkozva a tizenkettőtörvényre, amelynek egyik szakasza szerint ügyvédjelölt csak egyévi gyakorlat után képviselhet felet társasbírósság előtt. Az elnök ennek alapján felszólította *Ostovics*ot, hogy hagyja el a termet.

Ostovics annak az álláspontjának adott kifejezést, hogy törvényszéki jegyzői működése beszámítandó az ügyvédjelölti gyakorlati időbe és így joga van tárgyalni társasbírósság előtt. Minthogy az elnök ragaszkodott a maga felfogásához, *Ostovics* végzetést kért arról, amit azonban az elnök megtagadott. Eközben az elnök és az ügyvédjelölt között heves szóváltás támadt, amelynek az elnök azzal vetett véget, hogy *Ostovics* *Vladkot* rendbüntetésként huszonnégy órai elzárásra ítélte.

Ostovics erre távozott a tárgyalóteremből és nyomban jelentkezett az ügyészségnél büntetésének letöltése végett. Az ügyészségről azzal küldték el, hogy nem tudnak semmit az elnöki intézkedésről. *Ostovics* ekkor a járásbírósságra ment egyik fele képviselőjében. Ezalatt az ügyészség megkapta a törvényszéki elnök határozatát és ennek alapján fogházort küldött *Ostovics*sért, akit az őt a járásbírósságról bekísért a fogházba.

Ostovics csütörtök délben hagyta el a fogházat és kijelentette, hogy az elnök határozatát megfelelőbbé teszi a felebbviteli bírósághoz, egyben elvi döntést fog kérni arra nézve, hogy a törvényszéki jegyzői működés beszámítandó-e az ügyvédjelölti gyakorlatba.

BY-OXYNE FOGKREM

Kapható

„SOA“ DROGERIÁBAN NOVISAD

KÖZGAZDASÁG

Tizenötmillió tonna buza

Az orosz gabona a világpiacon — A hazai szilvapiac erős lanyhasága

A gabonakivitel még mindig nem indult meg teljes erővel, a világpiacon helyzete még nem tisztázódott és egyelőre még a legközelebbi időre sem lehet bizonyosat jósolni.

A világpiacon orosz gabonában nagy kitérés történtek. Kétségtelen, hogy az idei orosz termés a várakozásokat is felülmúlja és Oroszország ezidén hatalmas mennyiségű búzával, rozsszal és árpával fogja a világpiacon elárastani. A világpiacon vérmes reményeket fűz az orosz gabonához, szakkörökben azonban kételkednek, hogy Szovjet-Oroszország képes lesz jó kiviteli rendszert meghonosítani és hogy elegendő forgalmi eszköz felett rendelkezik, hogy a hatalmas gabonamennyiségeket el tudja szállítani.

Az összes európai és amerikai termelőországok ezidei terméseredményéből nyilvánvaló, hogy a termés általában igen kedvező és egymaga a buza-termés legalább 15 millió tonnát fog kitenni, amellyel szemben a szükségletet 12,5—13 millió tonnára becsülik, úgy, hogy a termésfelesleg 2,5 millió tonnára fog rugni.

Jugoszláviában a gabonaárak a kivitel szempontjából még mindig elég magasak. Az utóbbi napokban kevesebb áru is került a piacra és kevesebb volt a vevő is, mert a kiviteli esélyek erősen megcsappantak. A múlt hét végén a spekuláció nagyobb élénkséget vitt a piacra, ami a vevőket vásárlásokra bírta és ez a körülmény kissé megszállította az árakat.

Jugoszláviában az orosz gabona világpiacon szerepét nem értékelik túlsokra és itt meg vannak győződve, hogy az Oroszországba vetett bizalom meg fog hiúsulni s az orosz családok után a jugoszláv gabonakivitel meg fog indulni. Tavalyi tengeriben az üzlet szintén el van hanyagolva és noha az országban nincsenek olyan nagy készletek, amelyek kivitelre várnak, mégis 8000 vagonra értékelik a még kivitelre kerülő tavalyi tengerit.

Idei tengeri jól áll. Főleg a mestersegesen szárított téli és tavaszi tengeri iránt van kereslet és ilyen áru már jelentékeny külföldi kitérés történtek.

A szilvapiacra erősen ellanyhultak az árak, amelyek napról-napra hanyatlanak. A külföldi érdeklődése is lanyha. Újabb üzletek csak lényegesen olcsóbb árakon lehetséges, mert a külföld további árhanyatlással számol.

Szerbiában és Boszniában 4500 vagon aszalt szilvára számoltak, de ez a szám túlmagasnak látszik. A határidőüzleteket már júliusban kezdték kötni és eddig 1300 vagon került eladásra, de a kitérés nagy része fedezetlen maradt.

A szilvaaszalás már mindenütt folyamatban van, sőt szeptember közepén már sok áru szállításra is került. A szilvalekvár iránt sincs ezidén külföldi érdeklődés, ennek dacára Szerbiában sok helyen készítenek és Szerbiából 100, Boszniában 50 vagonat várnak. A lekvár mostani ára: nagy hordóban 4,30 dinár kilónként és kis hordóban 4,50 dinár. A hét végével a vevők 5,05 dinárt ajánlottak.

Téglaszállítás az államvasutnak. Az államvasutak szubotícai igazgatósága 20 vagon chamotte téglaszállításra hirdetett árlejtést. A beérkezett ajánlatok felett csütörtökön döntött az igazgatóság. A beérkezett hét ajánlat közül a legolcsóbb Kovács Antal szubotícai téglagyár ajánlata volt s a szállításra ez a cég kapott megbízást.

Az új vámtarifa. Az Ausztriával kötött kereskedelmi egyezmény alapján a június 20-án életbelépett be- és kiviteli vámtarifában lényeges változások álltak be. Ezek a változások, továbbá a június 2-á ota beállott tarifamérséklések német fordítása a napokban hagyja el a sajtót. A pótfüzet, amely csak a változásokat tartalmazza, 35 dinárért, a teljes vámtarifa pótfüzettel együtt 150 dinárért megrendelhető a Minerva-nyomda r.-t.-nél Szubotícán.

Sertésvész és takonykór a szentai járásban. Szentáról jelentik: A szentai járási főszolgabírói hivatalhoz hivatalos jelentés érkezett, hogy a járásban sertésvész- és takonykórjárvány lépett föl. A hatóságok óvintézkedéseket fogantatosítottak a járvány elfojtására.

Holland érdeklődés az aussigi Schlicht-műveknél. Prágai jelentések szerint az aussigi Schlicht-műveknél az amsterdami Jurgeu részvénytársaság jelentős érdeklődést vállalt és még az elkövetkező hónapokban részvénycserére kerül a sor. A Schlicht-művek részvényeit az amsterdami tőzsdén is fogják jegyezni.

KINTORNA

Vannak még boldog apák.

Két idősebb ur beszélget egymással: Az egyik: Apává lenni könnyű, apának lenni nehéz. A lányom megszökött egy cirksuzi trapézművéssel, aztán rossz utra tért. A fiam kártyás, lump, lop, csal...

A másik: No, én meg vagyok elégedve a fiammal. Bort nem iszik, kártyát nem vesz a kezébe, még csak nem is cigarettázik.

Az egyik: Boldog apa... És milyen idős ez a mintagyerek?

A másik: Hétfőn mult — hathónapos.

Egyik szubotícai pénzügyeztetnél jelentkezik valaki a megüresedett pénztárosi állásra.

— Mennyi kaucióval rendelkezik? — Kérde a jelentkezőtől a vezérigazgató.

— Nincs kaucióm. Különből mitől méltóztatik felni.

— Attól, hogy sikasztani méltóztatik és Amerikába méltóztatik vitorlázni.

— Ugyan kérem, ez ki van zárva.

— Miért?

— Hát kapok én Amerikába beutazási engedélyt?

A rendőrség ma letartóztatta Kovácsévics Nikolát, a szubotícai fogház udvarán agyonlőtt Vizin József büntetését. Kihallgatása során Vizin-ről faggatják. Az élő betörő a halott betörőről a legszebb dicséret hangján beszél.

— Nagyon jó, puhaszívú ember volt.

Tavaly télen egy sötét este lesben álltunk a Bleszák-telep sarkán. Egy főpincért akartunk leütni. Vártuk, vártuk, de nem jött. Soha se felejttem el, hogy a Józsi, hogy aggódott miatta, hány-szor mondta, hogy szegénykét talán valami baj érte.

Két kereskedő találkozik a szombori Lloydban.

— Hogy vagy?
— Köszönöm, csak megvagyok.
— Tavaly légvárakat építettél. És most mivel foglalkozol?
— Most új emelvényeket húzok fel rájuk...

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. szeptember 24.

Budapest deviza 1262—1266, valuta 1248—1262.

Prága deviza 59.95—60.45, valuta 59.625—60.125.

Berlin deviza 744—746 milliárd márka, valuta 739—743 milliárd márka.

Bécs deviza 1255.50—1259.50, valuta 1254—1260.

Trieszt deviza 43.35—43.50.

London deviza 274.

Zürich, szept. 24. Zárlat: Beograd 9.215, Páris 2450, London 2510.75, Newyork 518 egyenlő, Brüsszel 2260, Milánó 2112, Amsterdám 208.25, Berlin 12.33, Bécs 72.95, Szófia 3.75, Prága 15.35, Varsó 84.5, Budapest 72.60, Bukarest 2.51.

Beograd, szept. 24. Zárlat: Páris 267³/₄, London 273¹/₂, Newyork 5645, Genf 1089, Milánó 231, Bécs 795, Prága 164.40.

Zagreb, szept. 24. Zárlat: London 272.53—274.50, Newyork 56.15—56.75, Brüsszel 248.80—252.80, Amsterdam 2265—2285, Berlin 1340—1350, Bécs 790—800, Prága 166.61—168.61, Trieszt 230.04—232.24, Budapest 791—801, Zürich 1086.60—1094.60.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 24. Buza: 5 vagon bácskai 260 dinár, 1 vagon bácskai 77 kilós, 2%-os 260 dinár, 4 vagon bácskai 265 dinár. Zab: 2 vagon bácskai Szentá paritás 157.50 dinár, 3 vagon bácskai 162.50 dinár. Tengeri: 1¹/₂ vagon bácskai Hódság paritás 180 dinár, 3 vagon szerémi 185 dinár. Liszt: 1 vagon bácskai 0-ás GG. 410 dinár, 1 vagon bácskai 0-ás kombinált 410 dinár, 5 vagon bácskai 0-ás G. 425 dinár. Irányzat: lanyha.

Szombori gabonaárak, szept. 24. Buza 260—265 dinár. Arpa 175—200 dinár. Zab 165—170 dinár. Otengeri 180 dinár. Ujtengeri december-januári kassza 118—120 dinár, duplikát kassza 130 dinár. Liszt 00-ás 420 dinár.

Budapesti terménytőzsde, szept. 24. A terménytőzsdén nyitáskor az irányzat kenyérmagvakban lanyha. Az amerikai piacokról is gyenge irányzatot, áresést jelentettek.

A budapesti tőzsdén a kereslet gabonafélék iránt gyenge, a kínálat élénk. Az árak tovább estek. Tiszavidéki 78 kg.-os búzáért 380—382.000 koronát kértek, 375—377.500 koronás pénzájlat van rá. A rozst 275.000 koronán ajánlják. A takarmánycikkre piacán csak a zab

és prompt tengeri szilárd. Zabból egyre kevesebb áru kerül a piacra, jóminőségű árut azonnal el lehet helyezni 255—260.000 koronás áron.

Csikágói gabonátőzsde, szept. 23. Buza szeptemberre 147.25, buza decemberre 147.52. Tengeri szeptemberre 83, tengeri szeptemberre 79.375. Zab szeptemberre 37, zab decemberre 40. Rozs szeptemberre 79.25, rozs decemberre 83.625.

Newyorki gabonátőzsde, szept. 23. Buza 159.25, Tengeri 98.5, Liszt 725—775.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Vukovár 284(—12), Palánka 294(—14), Noviszad 302(—16), Zemun 326(—14), Panesevó 302(—14), Szmederevó 385(—), Orsova 330(—), Dráva: Maribor 118(+11), Zakanj —40(—2), Terezinonoplje 4(—1), Donji Miholjac 118(—5), Osziček 157(—9). Száva: Zagreb 4(+36), Sisak 135(—45), Jasenovac 340(—54), Bród 333(—41), Mitrovica 296(—20), Beograd 250(—15). Tisza: Senta 370(—20), Becse 336(—12), Titel 355(—15). Kupa: Karlovac 136(+54). Una: Novi 66(—10). Vrbas: Banja Luka 62(—3). Bosna: Doboj 36(—2). Drina: Zvornik —26(—2). Morava: Csuprija 45(—).

SPORT

A Sand motor- és kerékpárversenye. A Sand vasárnapi motor- és kerékpárversenye iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Szubotícán ez lesz az első motortverseny, melyre több nevezés érkezett már eddig is be a rendező egyesülethez. A verseny előtt a Sand játszik bajnoki mérkőzést a Szubotícai Sport csapatával.

Nemzetközi teniszverseny Beogradban. Beogradból jelentik: Beogradban megkezdődött a Sumadija egyesület nemzetközi teniszversenye, melyre külföldről is több kiváló versenyző nevezett be. A versenyen részt vesz Kozeluh csehszlovák világbajnok, Lupu dr. Románia bajnoka, Dörner aradi bajnok és a bukaresti Schlosserné. Görögországból Delkuany nevezett be. A Vajdaságból a becskeréki Balázs és több noviszadi és pansevói teniszező vesz részt a nemzetközi versenyen, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Szombori Sport—Amateur. A két szombori rivális vasárnapi bajnoki mérkőzése iránt Szomborban nagy az érdeklődés. A mérkőzés az este hat órakor kezdődő zsidó ünnepre való tekintettel délután két órakor kezdődik.

Barsy nem áll ki Peltzer ellen. Budapestről jelentik: A MAC nemzetközi atlétikai viadalára érkező német rekorder Peltzer ellen a magyar nyolcszázas bajnok Barsy nem áll ki.

Összeállították a spanyolok ellen játszó osztrák csapatot. Bécsből jelentik: Meisl összeállította a spanyolok ellen az osztrák csapatot. A csapat a következő: Kannhäuser WSC—Rainer Vienna, Tandler Amateure—Kurz Simmering, Resch Wacker, Nietsch Rapid—Cutti Amateure, Häusler Hakoah, Horvat Simmering, Wieser Amateure, Wessely Rapid.

A pótfüzet ára 35 dinár

PÓTFÜZET AZ ÚJ VÁMTARIFÁHOZ

TARTALMAZZA AZ ÚJ VÁMTÖRVÉNY ÉLETBELÉPTE ÓTA BEÁLLOTT VÁLTOZÁSOKAT, NEVEZETESEN AZ ÚJ OSZTRÁK KERESKEDELMI EGYZEMÉNYT

NÉMET NYELVEN MEGJELENT

MINERVA NYOMDA R. T. SUBOTICA

A teljes vámtarifa ára pótfüzettel együtt 150 dinár

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik megboldogult édesapám elhunytával részvét kívánataikkal enyhítették fájdalmaimat, ezuttal mondunk hálás köszönetet.

Stanišić, 1925. szeptember hó

Lindner Lajos és neje.

Broj: 305/s. o. 1925.

Dražbena objava.

Potpisani kr. sudski izvršilac na osnovu §. 102 zak. čl. LX. iz 1881. god. objavljuje, da će usljed broj Gn. 1407/1925 kr. sreskog suda u Odžacima na korist ovršioća Martina Leinvebera iz Brestovaca zastupan po advokatu Dr. Matiji Willmannu iz Odžaka protiv ovršenika iz Veprovaca radi namirenja tražbina od 3.125 dinara i pp. prodati na javnoj dražbi pokretnine upisane u zapisniku plenidbe na broj Gn. 1407/1925. i procenjene na 52.000 dinara.

30 krsti zobi, 200. krsti pšenice, 2 kom. vola i 2 kom. bika.

Dražba će se održati dana 17-og oktobra 1925. god. u 10 sati pre podne u opštini B. Brestovaca na Pustari Prekaja.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar u smislu §§. 107. i 108. zak. čl. LX. iz 1881. godine.

U Odžacima, dne 20-og septembra 1925. god.

Jovan Vacin

kr. sudski izvršitelj.

Lázics Sztoján ur közös megegyezés folytán a cégemből kilépett, miért is a fentnevezett részemre semmiféle megrendelést és pénzfelvételt a mai naptól nem eszközölhet és ezekért felelősséget nem vállalok. Kérem a n. é. közönség további pártfogását.

Tisztelettel

Petrik cimfestő

Subotica, Pašičeva br. 6.

8249

Értesítés.

Értesítjük tagjainkat, hogy f. hó 15-től subotica i. kör Albina utca 1. házzám alatt állandó irodahelyiséget tartunk, ahol tagjainak a hivatalos órák alatt az egyesületi ügyekre vonatkozólag kellő tájékoztatást nyújtunk.

Új tagok ugyanott vétetnek fel.

Tagoknak felvétetni óhajtokat kérjük ugyanott jelentkezni sziveskedjenek.

Hivatalos órák: köznapokon d. e. 8—12 és d. u. 2—6. Ünneppon d. e. 9—11.

Az „Első Vojvodina i Temetkezési Egyesület”

Elnöksége.

8063

Elsőrendű

bácskai birtok

a moli völgyben, 88 hold kiltinő szántó nagyon szép és nagy szállással

olcsón eladó

„Bömches” közvetítő iroda Bacska-Topola

Első és másodrendű

büktüzfát

továbbá prima

bükkfaszenet

szállítva legolcsóbb napi árák mellett, vagonételekben

MAVRO ALTHEIM

PODRAVSKA SLATINA (Slavonija)

8243

OGLAS.

3. Konjički puk „Kraljice Marije Rumunske” u Subotici, zaključivaje dana 2. oktobra 1925. god. u 11 časova pre podne neposrednu (direktnu) pogodbu za isporuku hrane za ishranu vojnika ito:

1. Pasulja 1000 kilograma
2. Kupusa 10000 " (makarona)
3. Testa 1000 "
4. Netopljenog loja 300 "
5. Siró obično 1000 litara

Jedan sat prije nadmetanja i pogodbe imadu ponudjaci položiti kauciju prema članu 86. zakona o državnom računovodstvu na kasi ovog puka.

Uslovi se mogu saznati u kancelariji blagajnika puka dnevno od 8—12 i 15—18 časova.

Iz kancelarije 3. Konjičkog puka „Kraljice Marije Rumunske” broj 7423. od 15/9. 1925. god.

Broj 1373/1925. grnč.

Oglas

Ovime se raspisuje ofertalna licitacija za isporuku 39 vagona malih kocka 1200 m³ lomljenog kamena 3200 m³ tucanika 1600 m³ posipala.

Reflektanti neka podnesu svoje propisne biljegovane ponude u zapečaćenim kuvertima Ureda Gradonačelnika u Subotici najkasnije do 9. oktobra 1925. god. 11 sati pre podne.

Uveti za licitaciju i upute mogu se dobiti u Gradskom Inžinjerskom uredu II. sprat br. 96. dnevno između 8-11 sati pre podne. Za tiskanice priredjene u svrhu imaju reflektanti unapred kod gr. Inžinjerskog ureda položiti Din. 30.

Kasno stige ponude kao i telefonske ili telegrafske ne će se uzeti u obzi.

Otvoranje ponude vršiti će se komisijski na dan 9. oktobra 1925. god. u 11³⁰ sati pre podne u Gradskom Inžinjerskom uredu II. sprat broj 96.

Subotica, dne 16. septembra 1925.

Albe Malagurski

gradonačelnik.

8422

Sentán

a főtéren, sarkon azonnal eladó egy férfi és női divatáru üzlet teljes berendezéssel, esetleg berendezés külön is. Érdeklődni lehet Bata Károly vaskereskedő Starakanizsa, vagy Bata V. Fia céggel Subotica.

8219

Árverési hirdetemény.

Alulírott bizottság közhírré teszi, hogy a Hinkel János-féle kraljev-bregi pezsgőgyár telepén hét hold szőlő-termet, mintegy két és fél hold kukorica-termet és mintegy 100 métermázsa burgonyát az 1925 évi szeptember hó 27-én délután három órakor a helyszínen nyilvános árverésen készpénzfizetés ellenében el fog adni. Erre az árverésre a venni szándékozók meghívataknak azzal, hogy ugy a szőlőtermés, mint a termények az üzleti órák alatt az árverést megelőzően a helyszínen megtekinthetők.

Subotica, 1925. szeptember 22.

A Hinkel János

féle vagyon értékesítésével megbízott hitbiztosítói bizottság.

A Bácsmegeyi Napló folyó hó 17-ki számában megjelent nyilatkozat Ferenc nevű fiamról, egyszerű hazugság és rágalom.

Jankovits András

Bezdán.

8143

ALMÁT

vagontételekben szállit

DJORDJE Ž. DJORDJEVIĆ
BEOGRAD

Telefon 30—04

Carinska ul. 12

125 kat. hold elsőrendű szántóföld

az összes szükséges gazdasági épületek és lakóházakkal egy tagban, szükséges leltárral vagy anélkül eladó. Továbbá 25 kat. hold házzal és gazdasági épületekkel együtt — mint fent egy tagban — szlavóniai síkságon eladó

JOSIP FECKETE

posjednik, Magadenovac, p. Sljivoševci Slavonija

Brzojavi: FECKETE D. MIHOLJAC, BENICANCI

8192

אתרויים לולבים הדסים

első és másodrendű a legolcsóbb árban kapható

JULIO LEOVITS

Rudićeva ulica 6 szám. — Sugar Manó kapualjában

8238

Autóbusz menetrend Sombor—Odžaci—B.-Palánka között 1925. szeptember 10-től

Indulás órákor	Községek	Megálló helyek	Viteldijak egyszeri utazásra személyenként dinárban								Erkezés órákor	
2 ⁰⁰	Sombor	Weidinger palota	Sombor								9 ¹⁵	
2 ³⁵	Stapar	Boško Djurišić vendéglő	20	Stapar						8 ⁴⁰		
2 ⁵⁵	Doroslovo	Resch vendéglő	30	10	Doroslovo					8 ²⁰		
3 ¹⁰	Srp. Miletič	Községi vendéglő	40	20	10	Srp. Miletič				8 ⁰⁶		
3 ⁴²	Odžaci	Községi vendéglő	50	35	25	15	Odžaci			7 ³⁴		
4 ⁰⁰	Deronje	„Velika Srbija” vendéglő	60	45	35	25	15	Deronje		7 ¹⁶		
4 ²⁰	Bač	Gabriel Péter vendéglő és „Medve Szálloda”	70	55	45	35	25	15	Bač	6 ⁴⁶		
4 ⁵⁶	Tovariševo	Laza Milić vendéglő	80	70	60	50	40	30	20	Tovariševo	6 ¹⁰	
5 ¹⁰	Obrovac	kod „Crnog Orla” vendéglő	90	80	70	60	50	40	30	10	Obrovac	5 ⁵⁵
5 ³⁵	B.-Palanka	„Kasinó Szálloda” és Marha piac	100	95	85	70	65	55	45	25	15	5 ³⁰
Erkezés délután	KÖZLEKEDIK MINDEN NAP										Indulás reggel	

ÉPÍTKEZÉSEKHEZ

legolesobb és legjobb anyagot szállit
ÁRPÁDFY JENŐ
Subotica, Boška Vutča ul. 15.
Telefon 3-48.

Hatschek ETERNIT pala
Keramikételek és lapok
Fajence, Majolika lapok
munkával együtt
Égetett agyagsövek
PILISVÖRÖSVÁRI

köpor
terazzó
kódara
agyag, fehér és vörös
piktörföld stb.

Öntőhomok

Gipsz minden célra

PARKETTÁK

Cement

Mész

Dunai homok és sötter

Chamottégla

Chamottliszt

Mind ezek nagyban és kicsinyben

Somborban

Dús választékban a legujabb, szebbnél-szebb kézimunkák és az összes kellékek kaphatók

A. Ehrenfreund.

8058

Tel. 815. Tel. 815

KERÉKPÁROK

között legjobb a PUCH, IPPAG

KERÉKPÁR

mely legolesobbban nálam kapható. — Mindennemű

KERÉKPÁR

alkatrészek, gumik stb. elismerten a legolesobb beszerzési helye Subotícán. Okvetlenül győződjék meg áráimról.

Nagy javítóműhely

S. AD. ENGL

ANGRO DETAIL

Petrogradska ul. 3.
Jelašičeva ulica 2.

1103

PATKÁNIN

(törv. v.)

Patkányirtószer

Reitter Oszkár vel.-becskerek nyug. főkapitány nagyszerű találmánya.

Doboza 15 dinár

Fő-elárulítója:

Patkánygyár (Torontáli Agrárbank RT.) Vel.-Beckerek

Viszonteladók Subotícán

Herzl drogeria és Kurtes Miloš vegyeskereskedés Jótállás a biztos eredményért!

Prima szemüvegek inga-órák, valamint ebédülő álló óra, tokhoz modern ütőre berendezett szerkezetek kaphatók

Markovics Ferenc
ékszerésznél, Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

WEISZ JENŐ
KEFEGYÁRA SUBOTICA TELEFON 188

Ajánlja kitünő minőségű versenyen kivüli kefe-, ecset-, seprő-, malomkefe- gyártmányait!

Aki parkettáztatni akar

forduljon

Hermann Rudolf asztalosmesterhez Novisad Ljubljanska ul. 25., aki minden e szakmába vágó munkát a legolesobbban és szakszerűen készít el. — Kérjen ajánlatot.

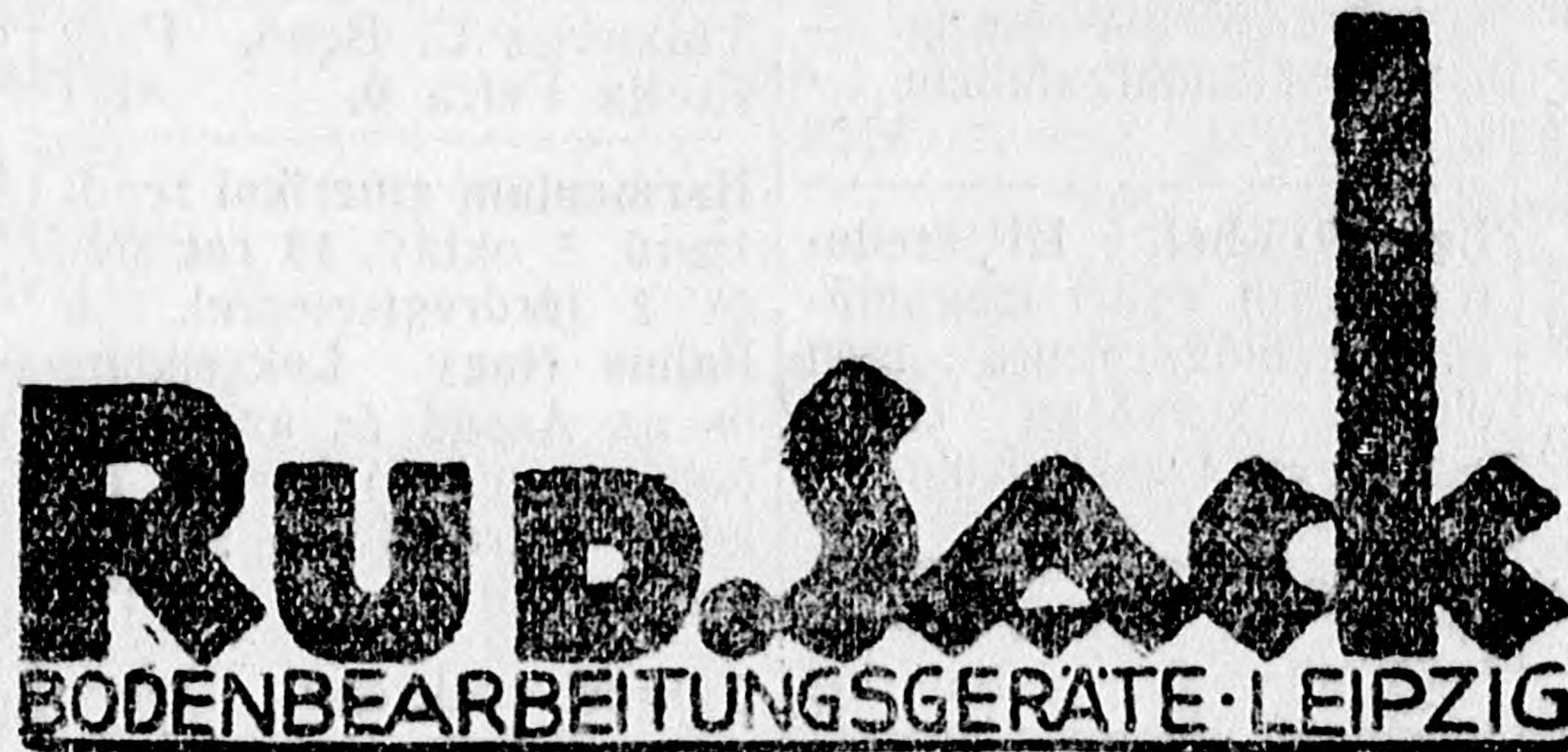
Amerikan autó

WEIGAND & Co.

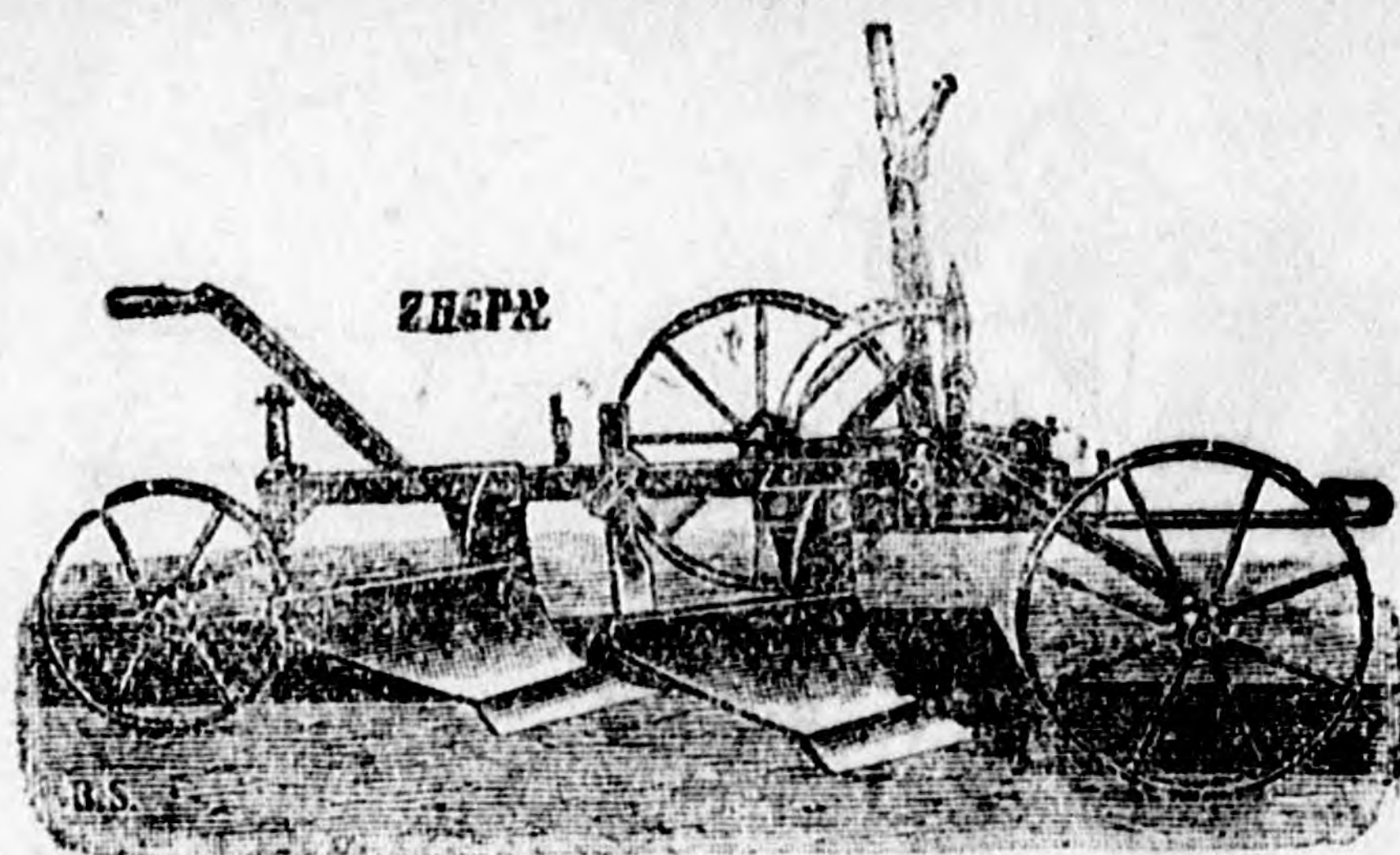
LINCOLN *Ford* FORDSON
CARS · TRUCKS · TRACTORS

autorizált képviselö

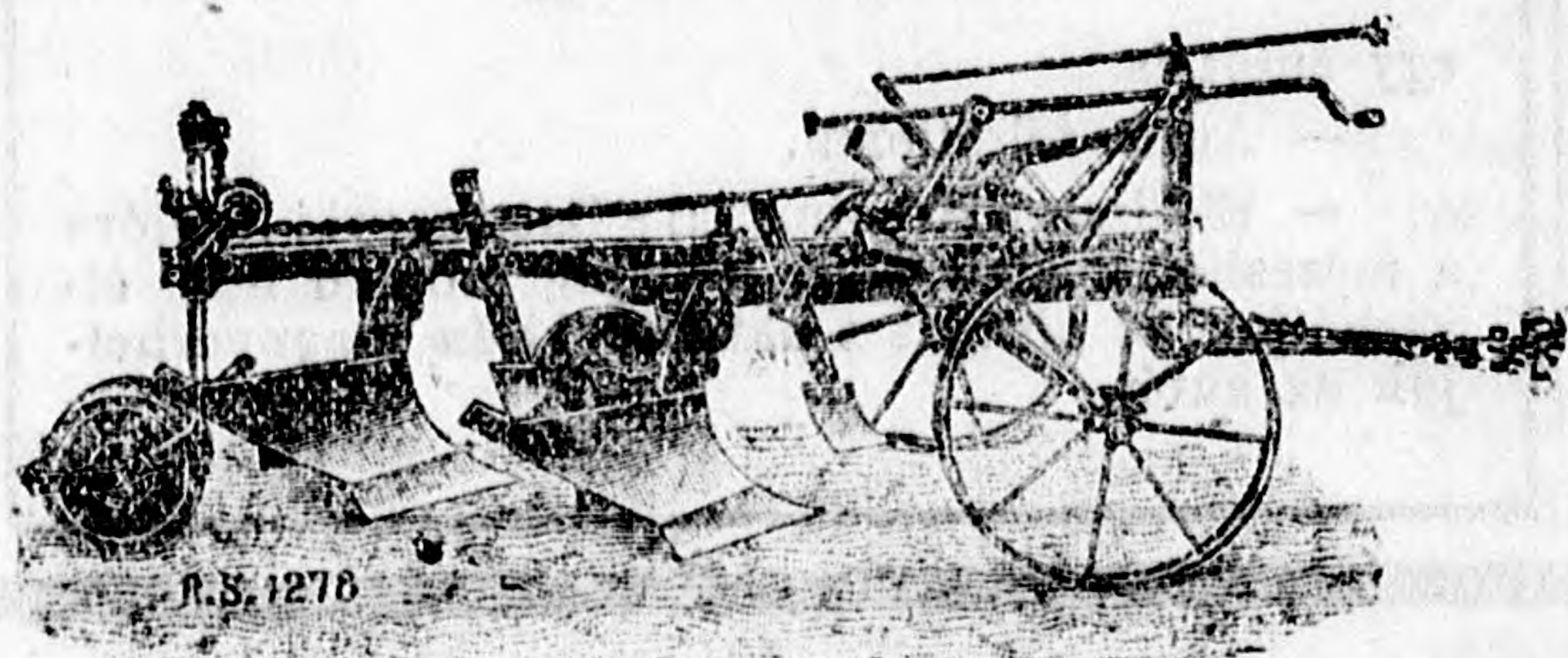
SUBOTICA, Paja Kujundžića ul. 4. Telefon szám 447.

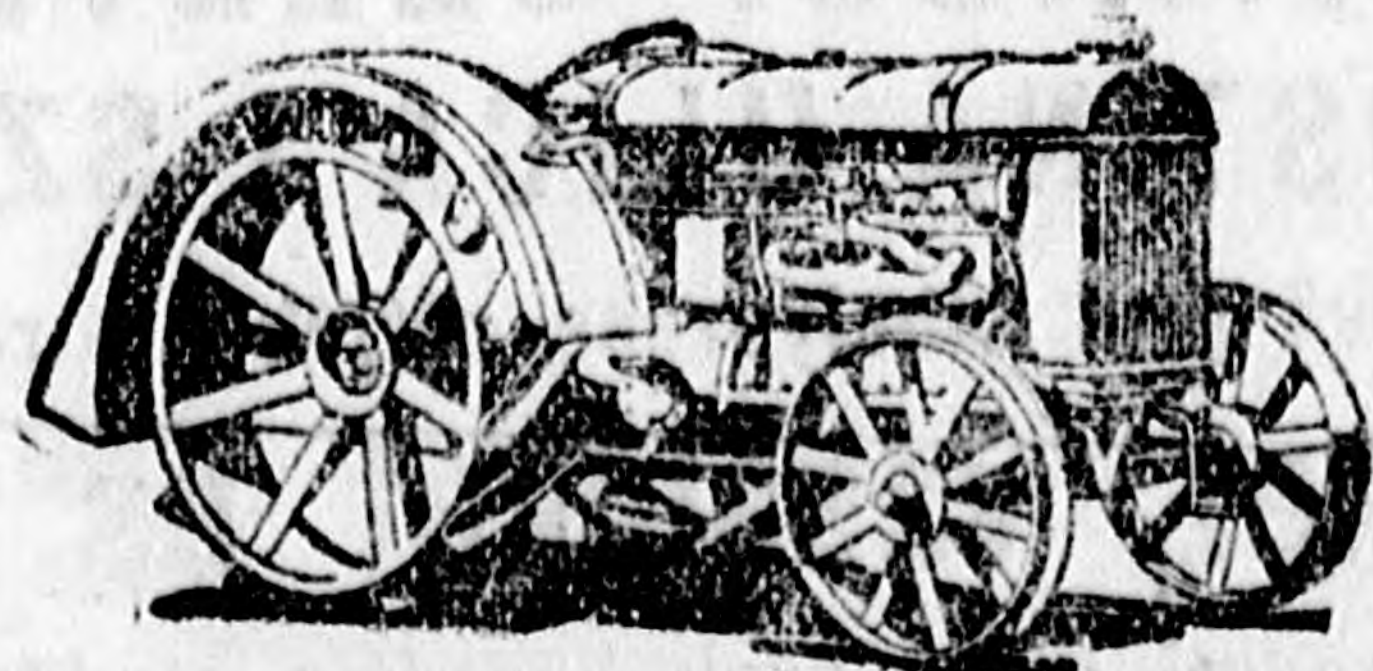
legrégibb és leghiresebb mezőgazdasági gépek és talajművelő eszközök gyárának
Vajdasági képviselője

állandóan raktáron mindenféle új típusu és legmodernebb talajművelő eszközök u. m. fogatos ekék, egyszerű és műtrágyaszóróval kombinált vetőgépek, kapáló és töltőgető ekék

valamint 2, 3, 4 vassal és altalaj-lazítóval felszerelt **SACK PINSCHER** és egyéb traktor után kapcsolható ekék és mezőgazdasági gépek

Saját tapasztalatainkon nyert legbővebb információkkal szívesen szolgálunk.

JAVITÓ MŰHELY!

AUTÓ GARAGE!

Somborban modern
lakóház

és egy jóforgalmu vendéglővel azonnal eladó

Pövebbet: 8178

Stapari u. 20

Veszünk

rongyot
ócska zsákok
ócska vasat
fémeket
csontot
bőr- és szarvhulladékok

„Obnova“ rt.
Osijek, Župan. 59

Két ügyes
kádár

állandó munkára azonnal felvétetik.

Bojana Hemična Fabrika, N.-Sad Piroški Drum 100.

Supr.
FARKAS ANDRÁS
KÁRPITOS - DISZITŐ
tapétázási vállalat
SUBOTICA
Cara Dušana ulica 5. szám
Vass Ádám mellett

Olcso és jó házi kenyér
Orient — keks
Karlsbadi kétszersült
Graham kenyér
gyomor és cukorbajosoknak
Mayer Alfréd
villanyerőre berendezett üzembn Subotica, Kakas iskola mellett.

Naponta
triss pörköltkávé
csak
Sugár Manónál
kapható Subotícán.

Brillians áru
Aranyláncok
Ékszeresek
Disztrigyak és órák kiállítás
SZENDE
Aleksandrova ul. 11.

FELHIVÁS.
Felhívom Laub Ferenc hetini kereskedő összes hitelezőit, hogy követeléseiket okt. 30-ig nálam jelentsék be, mert az üzletet átvettem. Későbbi bejelentéseket figyelembe nem veszek.
Hetin, 1925. szept. 17.
Özv. FILIP ERZSÉBET

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

24—27.
csütörtök — vasárnap
Slagervigjáték!
1492-es
villamoskalauz
ötletes amerikai vigjáték
7 felvonásban
Főszereplő:
John Henry

23—27
szerda — vasárnap, 5 napig
Világattrakció! A szezon
nagy slágere!
SEVERIN MARS
a világhírt francia színművész
utolsó mesterműve
Száguldó kerék
2 részben.
Írta és rendezte ABEL GANCE
I. rész:
A fekete symfonia

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és élmény
közvetítés számát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésekért díjmentes válaszok megküldésére.

Saját költségemen utazok
Bácska-Bánatban, meg-
bizásokat gyáraktól és
nagykereskedőktől elfo-
gadok. Zsinag képvisel-
tet átvesszek. Lehocky Ist-
ván Szubotica, Stipe Gr-
gija ulica 43. 8246

Jóforgalmu éjjeli-üzlet.
házzal együtt eladó beteg-
ség miatt. Madász János.
Novibecej (Banat). 7515

Konyha-felszerelés, edé-
nyek, különféle butorok
eladók. Megtekinthetők
délután. Cim a kiadóban.
8129

VÉTEL-ELADÁS

Eladó Stara-Kanjžán egy
teljesen jókarban levő
vendéglői berendezés. —
Továbbá 100 hl. ürtartal-
mu, egy évben használt
új transport boros hordók
600 literrel 800 literig. —
Cim a kiadóhivatalban.
8128

Egy 1913-beli 8 HP eredeti
Umrath gyári magánjáró
cséplőgarnitúra igen
olcsón. sürzősen eladó.
Schwerer József, Kula.

Stabil-gőzgép egyhenge-
res 45 HP. jó hasznave-
hető állapotban bateriás
kazánnal, avagy anélkül
olcsón eladó. I. M. Geor-
giević i Brat. Vršac. 7944

Must 200 hektó törkölyö-
sen vagy fejtte, esetleg
jó transport hordókkal
együtt eladó. Ugyanott
kisüstön főtt pálinka kap-
ható. Cim a kiadóban.

Eladó: Vermes Károly ur
gazdaságában amerikai
teli és félvér anyakancák
és különböző koru csikók,
továbbá 80 darab hizlalás-
ra alkalmas süldő és 130
darab választási malac.
Bővebb felvilágosítást ad
Vujkovic C. Benő, Park
Kralja Petra 9. 8161

Harmonium amerikai rend-
szerű, 5 oktáv, 13 register
és 2 térdregiszterrel, a
Pallas Nagy Lekszikona
és az Árpád és az Árpá-
dok nagyon jó karban el-
adók. Érdeklődni Solti J.
inž. szekcija. 8189

Tükrös szekrény, fehér
gyermekágy, régi írógép
olcsón eladó. Cim-a kiadó-
hivatalban. 8190

Vaskályha Heim-féle jó-
karban, szén, koks és fa-
fűtésre, olcsón eladó. Hoff-
man, Černovičeva ul. 8.
8187

Eladó
modernül berendezett
gőzmalom

géperőre berendezett asztalosműhellyel. (10 géppel)
Berendezés villanytelep részére.
Kérjen azonnal ajánlatot.
özv. Mayer Mária malomtulajdonosnő
Beli-Manastir. (Faranja)

Üzlethelyiségek a tötéren
örökáron eladók a Ru-
dics-utcában, jelenleg a
következő cégek bérlik:
Unger cipész, Krausz di-
vátúr, Živojin vendég-
lős, Réti rőfös, Bányai bá-
dogos, Deutsch rövidáros,
Vainert fodrász, Auslander
mészáros. Bővebbet Föl-
des ruházlet. 7715

Szép kis családi ház el-
adó minden elfogadható
árért. V. kör, Kaičeva ul.
28. 8182

Villa Palicsan azonnal be-
költözhető, telen is lak-
ható, ujjman renovált,
fürdő és vasúthoz közel,
1340 □-ól szőlős és gyü-
mölcsökerttel olcsón el-
adó. »Bömches« közvetít-
ő irodája Bačka-Topola.
8221

Használt, de jókarban le-
vő 2—3 lámpát radió-ké-
szüléket megvételre ke-
resek. E. Römer Vel.-Ki-
kinda. Post. pret. 1.
8213

Eladó alig használt Roth-
féle motorkerékpár. Kol-
lár Gyula Bajmok. 8236

KÜLÖNFÉLE

Két lakás butorozottan
vagy üresen kiadó éves
lakásul Palicsan Seerel-
ner-ház, Haverda meg-
álló. 8181

Olcsó és jó paplan csakis
Németh Margit üzletében.
Subotica, Pašičeva ul. 8.
kapható. Megrendelésre ké-
szítik pehelyből, gyanju-
ból és vattából, ugy uat
mint rézit. Németh trafik.
Edény-piac. 6710

Nagyenyedí-Kovács gyógy-
szerész általánosan ked-
velt arckenőse kifogás-
talan békeminőségben is-
mét kapható. Postán is
utánvétellel azonnal kül-
dünk. Hercl drogeria Su-
botica. Aleksandrova ul. 1.
7005

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra
kölesőnt ad. Zálogból
visszamaradt cirka 500
méter sötétszürke finom
gyapjuszövet, szállításra;
v. férfi női raglán és téli-
kabátnak való. Ékszeres,
ruhák, kabátok, fehérne-
miek és minden más tár-
gyak állandóan olcsón el-
adatnak. Subotica, I. kör,
Bogovičeva (Kinizsi) ul.
12. 5697

A beltéren két nagy üz-
lethelyiség kiadó. Bőveb-
bet a kiadóhivatalban.
8103

A beltéren két nagy ma-
gazin, nagy istálló és iro-
da kiadó. Cim a kiadóban.
8101

Pékmuhely azonnal ki-
adó. Ugyanott istálló is
2—3 lóra kiadó, esetleg
garagera alakítható. —
Zrinjski trg 11. 8136

Különbejárati butorozott
szoba két ur részére azon-
nal kiadó. Cim a kiadó-
ban. 8163

Butorozott szobát kony-
hával keres gyermektelen
házaspár. Cim a kiadó-
ban.

Villanyerőre berendezett
asztalosműhely, festett bu-
torokat tart raktáron, le-
szállított áron. Fameg-
munkálást olcsón készít
Sántha József, VI., Mileti-
čeva 75. 8237

Butorozott szoba két sze-
mélyre ellátással is ki-
adó. I. Jukičeva ulica 7.
8225

Kiadó szoba a városház
közelében vagy irodának
vagy butorozva magános
ur részére Kujundžić P.
ul. 5. szám alatt. 8157

Butorozott szoba kiadó.
Brozova ulica 27. 8194

Lakást kaphat uri fiu
vagy lány teljes ellátással.
Cim a kiadóban. 8203

Gummbélyegzőt bármi-
lyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

Daruvárj-Creme éjjeli
használatra és az eredeti
»Renée« Lilliom-Creme
nappali használatra a leg-
ideálisabb szépitőszerek.
Kapható mindenütt, ahol
nincs, a készítőnél, Blum
(Illés) gyógytár, Subotica,
a főpostával szemben.
5594

Műfogakat, fogplombákat,
részfizetésre készítek, vi-
dékieknek is; foghúzás
fájdalom nélkül. Uj laká-
som Subotica, Trumbičeva
ul. 2., a gimnáziummal
szembeni sarokházamban.
Dr. Blum, Női alkalmazot-
tat felveszek. 7814

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, va-
gyonos, urilörökben dísz-
kréten közvetít Faragó
Jenő budapesti irodája.
Népszínház-utca tizenhat.
Célgézelésel levelezés.
Díjtalan felvilágosítás. —
(Népszínház-utca tizenhat.)
Megbízások: Szlovenskó,
Jugoszlávia, Románia, Ma-
gyarország területeiről. —
(Alapított 1910. évben.)

FOGLALKOZÁS

Házmaster, ki minden
munkát végez a háznál,
ajánlkozik. Cim: Postafiók
K. 8206

Kiszolgáló leányokat föl-
vesz Sztipics vendéglős.
8201

Fűszeresség állást ke-
res. Cim: Postafiók K.
8205

Filét, szálluzást, toledót-
készítők állandó munkára
kerestetnek. Cimeket a
kiadóba kérek. 8152

Földmérésben jártas kép-
zett geometert keresek,
kinek több évi gyakorlata
van kataszteri mérések-
ben. Vadász Pál Szuboti-
ca. 8130

Asztalosság azonnali
belépésre állást keres.
Kaluka János, Bezdán.
8142

Rőfőskereskedőség több
évi praxissal, ki beszél
szerbül, magyarul és né-
metül, azonnali belépés-
re állást keres. Cim a
kiadóban. 8155

Főmolnári állást keresek.
Pesti malmokban mint al-
molnár, vidéki malomban
mint főmolnár, malomszat
terén teljes jártassággal.
Vállalok egy vagonról 8
vagonos malmok vezeté-
sét, elhanyagolt malmok
javítását. Cim a kiadóban.
8135

Fűzőkészítést legújabb
szabás szerint perfekt ki-
tanítok. Tanítványokat
felveszek. Cim a kiadóban.
8165

Mindenes szakácsnőt ke-
res október elsejére gyer-
mektelen házaspár. Je-
lentkezni lehet naponta
dél előtt 10—12 óra között
Szubotica, Cara Lazara-
ucca 12. szám alatt. 8186

Állást keres józan, fiatal,
nős, több nyelvet beszélő
főmolnár, nagyobb vagy
kisebb vámörlo malomban.
Megkereséseket »Főmol-
nár« jellegre a kiadóhiva-
tal továbbít. 8185

Fogtechnikus segéd, ön-
álló, arany és kaucsuk-
munkás állást keres. Cim
a kiadóban. 8209

DE ARMAND

egy autót is.

— Autót föltétlenül.

— Elfizetek 200 dinárral a Bácsmegyei Naplóra
a mézeshetek alatt négy hónapig minden nap ol-
vashatjuk az újságot s október 11-én megnyerhet-
jük az autót.

Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje D. D.

**VÁROSI ÜZLETE
KOSTINA ULICA 1 SZÁM**

az utban levő áru elhelyezése céljából a raktáron levő

luszttereket, vasalókat és ernyőket

eredeti gyári áron bocsátja eladásra

**Az áru fogyasztó közönség saját érdekében cse-
lekszik, ha a mostani kedvező alkalmat
felhasználja**

EGYEDI NAPLÓ

Ramasetter Robert

1313-K

Budapest
I. Disztér 2

XXVI. évfolyam

a, HÉTFŐ 1925 szeptember 28.

260. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. • Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonóiro-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

A királyi pár Dubrovnikban

A lakosság nagy lelkesedéssel fogadta Alekszander királyt és Mariora királynét

Dubrovnikból jelentik: A királyi pár vasárnap megérkezett Dubrovnikba, ahol a lakosság óriási lelkesedéssel fogadta.

A Karadjordje-hajó, amelyen a királyi pár végigjárja a dalmát tengerpartot, délelőtt kilenc órakor kötött ki a Dubrovnik kikötőjében. A király hajójának megérkezésekor megszólaltak a város összes harangjai és a környező hegyekben elsütöttek a mozsárágyukat. A parton a királyi pár fogadtatására megjelentek a hatóságok vezetői és sok ezer főnyi tömeg, mely a hajó hidján megjelenő Őfelségét és a királynét hatalmas ovációban részesítette. A

város polgármestere kenyeret és sőt nyújtott át a királynak, Kariora királynénak pedig gyönyörű virágcsokorral kedveskedtek.

A királyi pár ezután Gruzsból áment Dubrovnikba, ahol a spontán tüntetés telőfokát érte el és megtekintették a város védszentségéről Szent-Vlakoról elnevezett székesegyházat és a görögkeleti templomot, majd kirándultak a szomszédos szigetekre. A királyi vendégek tiszteletére este a városház disztermében bankett volt, melyen több felkőszöntő hangzott el.

A királyi pár hétfőn kirándulást tesz majd folytatja útját Splitbe.

Nincsic külgügyminiszter

a nemzeti kisebbségek panaszjogáról

„Államaik keretein belül intézhetik el kívánságaikat“

Beogradból jelentik: Nincsic Momcsiló dr. külgügyminiszter Genfben fogadta a Pester Lloyd tudósítóját aki a nemzeti kisebbségek kérdéséről intézett kérdést a külgügyminiszterhez.

A külgügyminiszter kijelentette, hogy a nemzeti kisebbségek a kérelmeik és kívánságaik teljesítését saját államaik keretein belül is elérhetik. Ez a kérdés nem tartozik a Népszövetség elé, mert tisztán belpolitikai kérdés.

A külgügyminiszter kijelentette azt is, hogy a Szerb-Horvát-Szlovén királyság és Magyarország között a viszony megfelelő és nincsen semmi ok arra, hogy a két állam gyűlölettel tekintsen egymásra. Azt a beszédet azonban, amelyet Apponyi Albert gróf a Népszövetség előtt tartott, a

legteljesebb mértékben elítéli.

Beogradból jelentik: Macsek dr. a Radics-párt alelnöke szombaton Beogradból Zagrebba érkezett és az újságírók előtt nyilatkozott az aktuális politikai kérdésekről.

Macsek dr. kijelentette, hogy a politikai helyzet minden tekintetben teljesen kielégítő és egyáltalában nem ad okot a legcsekélyebb aggodalomra sem. Hangsúlyozta, hogy a radikális és Radics-párti miniszterek között a domináló nagy politikai kérdésekben teljes az összhang. Az osijeki párthatározatoknak nem tulajdoni nagyobb jelentőséget és reméli, hogy mire a kormány tagjai Beogradba visszatérnek, az osijeki párthatározatokból netán származó csekélyebb surlódások is megszűnnek.

Kommunista összeesküvést lepleztek le Splitben

Huszonnégy gyanúsítottat tartóztattak le — A nyomozás számai Zagrebba vezetnek

Zagreből jelentik: A spliti rendőrség nagyobb arányú kommunista üzemeknek jött a nyomára. Már eddig huszonnégy egyént tartóztattak le.

Az ügy előzményei a következők: E hó elején a spliti rendőrség megtudta, hogy különböző helyekből, főleg Zagreből, de külföldről is, kommunista futárok érkeznek Splitbe s ottani hűveikkel titkos megbeszéléseket folytatnak, propaganda iratokat hoznak és az idegenből dolgozó kommunista vezérekkel az összeköttetést fentartják.

A rendőrség titokban figyelte a

gyanusítottakat és megállapította, hogy a mozgalmat Klopicsics Ferenc ljubljana-i bölcsészeti hallgató irányítja, akinek részére Zagreből legutóbb is egy nagy láda érkezett, amely ppropaganda nyomtatványokat tartalmazott.

A rendőrség Klopicsics Ferencet letartóztatta. A szabadlábrahelyezést azzal indokolták, hogy Klopicsics ellen nem merültek föl terhelő bizonyítékok, Valójában azért engedték szabadon, hogy biztonságban érezze magát, legyen módja tovább agitálni s fokozott szemmel tartással jöhessenek nyomára a titokban folyó

szervezkedés részleteinek.

A rendőrség több helyen házkutatást tartott és rengeteg propaganda iratot foglalt le.

Közben megtudták azt is, hogy a Zagreből Klopicsics Ferenc nevére érkezett ládát egy Suglics Dezső nevű spliti munkás a fuvarlevél ellenében elhozatta az állomásról. A rendőrség megállapította, hogy kik voltak azok, akik segédkeztek Suglics Dezsőnek a láda kiadásánál és elszállításánál. Ezeket szintén megfigyelés alá vették. Ezek között van Jakas Dalibor is, akinek egy kommunista futár levelet hozott. Közben a rendőrség Klopicsics Ferencet új-

ból le akarta tartóztatni, de ez akkor már megszökött. A rendőrség körözőlevelet bocsájtott ki ellene és szombaton Kninben letartóztatták.

A rendőrség most már elengedő bizonyítékokkal rendelkezett s elérkezettnek látta az időt az erélyes fellépésre. Huszonnégy egyént tartóztattak le, akikről megállapították, hogy tevékeny részt vettek a kommunista propagandában.

A rendőrség munkája nem áll meg a spliti nyomozásnál. Erélyesen nyomoznak Zagrebban is, mert a nyomozás számai odavezetnek. Azt hiszik, hogy az egész mozgalmat onnan irányították.

A rifkabilok elleni fronton fellázadtak a színes katonák csapatai

Összeomlott a spanyolok támadása — Lemészározták az elégedetlen katonákat

Lisabonból jelentik: A Malmussi és a Morro Viejo magaslatai ellen intézett spanyol támadás teljes kudarccal járt. A rifkabilok ellentámadása a spanyol csapatokat meghátrálásra kényszerítette. A visszavonulás nagy veszteségekkel és rengeteg áldozattal járt. A középső spanyol hadosztály bennszülött csapatai az ütközet kellős közepén megtámadták az engedelmséget és kijelentették, hogy azonnal átmennek Abd el Krimhez. A spanyol hadvezetőség intézkedésére a bennszülötteket két hadosztály azonnal bekeri-

tette és a spanyol ágyúütegek gránátjai a lázadókat egytől-egytig elpusztították. A véres mészárlásból egyetlen lázadó sem menekült meg.

A spanyol csapatok vesztesége tegnap óta 3000 halott és sebesült. A tisztek közül százan pusztultak el. A sebesültek nagy része minden orvosi kezelés nélkül pusztult bele sérüléseiben, minthogy teljesen lehetetlen volt orvosi kötszereket a tűzvonalba szállítani. A sebesültek elszállítása nem sikerült, minthogy a kórházházók a fronttól nagy távolságra horogonyoztak.

„Elfogjönni az a nap, melyen egyenlők leszünk igazságban és békében“

Véget ért a genfi konferencia — A záróbeszéd

A nemzetek szövetségének közgyűlése záróülésén tervezetett fogadott el a rabszolgaság eltörléséről, majd megválasztotta a hat nem állandó tanácstagot. Ujra megválasztották a tanácsban eddig működő nem állandó tanácstagokat: Braziliát 43 szavazattal, Uruguayt 40 szavazattal, Spanyolországot és Csehországot 35 szavazattal, Svédországot és Bulgáriát 32 szavazattal. A választáson negyvenkilenc állam vett részt. Kinára — amelynek delegátusai tavaly kivonultak a közgyűlésről, mivel Kinát tavaly sem választották be — 26 szavazat esett.

A választási eljárás alatt a közgyűlési terem teljesen megtelt. A hatalmas bucsuzkodás kezdődött. A választási eredmény kihirdetése után Dandurand, a Népszövetség elnöke tartotta meg záróbeszédét. Visszatekintett az idei ülés munkájára, s hangsúlyozta, hogy a leszerelés kérdésében, valamint a gazdasági konferencia előkészítése tekintetében a közgyűlés sikeres munkát végzett. Dandurand köszönetét nyilvánította

a megjelent képviselőknek, a Népszövetség titkárságának és a sajtónak.

A mult ülészen felállított alapelvek az idén is változatlanul érvényben maradtak, s csupán az alapelvek megvalósításának kérdésében állottak be némi változások. A támadó háborút az idei ülészen is nemzetközi bűnnek bélyegezte meg, s csupán az az újítás, hogy a biztonság kérdését regionális szerződésekkel kívánja megoldani. A Népszövetség azelőtt az alternativa előtt állott, hogy a döntőbíró és az önkény között válasszon. A Népszövetség egy pillanatig sem habozott, s teljesítette hivatását. Programja most is az maradt, ami volt; a holnap nagy feladatainak előkészítése a jobb korszak alapjainak megvetése.

Beszéde végén Dandurand felhívta a közgyűlés figyelmét arra az oltárképre, amely Genf egyik templomában látható, s amelyen Pál apostol a világ minden részéből összegyűlt tanítványainak a következőket mondja:

— Nincsenek zsidók és nincsenek görögök. Nincsenek rabszolgák és nincsenek szabademberek!

— Én most — mondotta Danduan — Pál apostolhoz hasonlóan azt kiáltom Önöknek: el fog jönni az a nap, midőn felekezeti és faji különbség nélkül megállapíthatjuk az emberiség színe előtt:

— Nincsenek győztek és nincsenek legyőzöttek! Nincsenek elnyomottak és nincsenek zsarnokok, mert ti mindnyájan egyenlők vagytok az igazságban és a békében!

Az elnök ezután a 21 napig tartó hatodik népszövetségi közgyűlést befejezettnek nyilvánította.

A Kludski cirkusz erdélyi viszontagságai

Nem kapnak játékengedélyt — Elhullottak az idomított állatok

A híres Kludsky cirkusz, amely legutóbb a Vajdaságban is tartott előadásokat, Jugoszláviából Románia felé vette útját. Különvonatok szállították a hatalmas állatseregletet Aradra, ahol kínos meglepetés érte a cirkuszigazgatót. A hatóságok nem respektálták a miniszter játékengedélyét és új játékengedély váltására kötelezték a direktort. Majdnem egy hétig húzódtott az új engedély kiadása, amely idő alatt az óriási cirkusz napi rezsije kétszázötvenezer leit tett ki.

Innen Nagyváradra ment a cirkusz, de a rossz közlekedési viszonyok miatt napokig veszteltek a közbeeső kis állomások mellékvágányain. Az élelmezést csak nagy nehézségek árán sikerült ellátni és több értékes idomított állat megdögölt a zárt vagonokban.

Temesváron oly rossz kocsiokba vagonozták az elefántokat, amelyeknek a padozata beszakadt az állatok súlya alatt és az egyik elefánt a lábát törte. Az igazgató, az újságíróknak tett kijelentése szerint, másfél millió leit fizetett rá eddig romániai turnéjára.

Miért kellett meghalnia Gárdos Fridának?

Az oroszok nem engedték ki, a németek nem engedték be

A szerencsétlen Gárdos Frida szovjet-oroszországi tragédiájáról már beszámolt a Bácsme gyei Napló. Most Bácsból újabb megrendítő adatokat jelentenek. Eszerint Szabadosné Gárdos Fridát 1925 február 15-én fogták el Moszkvában kémkedés gyanúja miatt és röviddel ezután ki is végezték. Mint már megírtuk, ezzel egyidőben férjét, dr. Szabados Arpádot deportálták. A bécsi szovjetkövetség tudvalevőleg cáfolja a kivégzésről szóló híreket, azonban ez a cáfolat teljesen értelmetlen. A szovjet hatóságai közel fél év óta misztikus körbe vonják ennek a szomorú ügynek a részleteit és több mint félszáz évvel ezelőtti a szerencsétlen családnak a legszomorúbb kutatás dacára sem bizonyosságot szereznie arról: hogy él-e, avagy meghalt a szerencsétlen Gárdos Frida. Bécsből egyébként közvetítő útján kérdést intéztek az ügyben a berlini szovjetkövetség egyik vezetőjéhez is, aki megerősítette Gárdos Frida kivégzéséről szóló hírt.

Ezzel egyidejűleg azonban jelezték a szovjetkövetség részéről azt is, hogy nem lesz tanácsos bolygatni a szerencsétlen magyar emigráns asszony sorsát, mert ennek feszegetése deportált férjének helyzetére lehet igen súlyos, sőt végzetes hatással.

Az európai diplomácia feladata lesz a rejtélyes ügyre világosságot deríteni. Igen tragikusak azok a körülmények, amelyek a fiatal asszony halálát megelőzték. Ő is férjével együtt tudvalevőleg az orosz külügyi népbiztosság

siffre-osztályában dolgozott Moszkvában. A szovjet törvényei szerint, ha a siffre-osztály hivatalnokai külföldre akarnak utazni, ki kell lépniük a szolgálatból és ez után is csak az esetben utazhatnak, ha utazásuk előtt három év el telt azóta, hogy a siffre-osztály szolgálatából kiléptek. Szabados Arpádné Oroszországba érkezése után rövidesen belátta, hogy ebben az országban egészen mások az állapotok, mint ahogyan azt ő elképzelte. Rövidesen elhatározta tehát,

hogy elhagyja a szovjetkövetséget és Európa valamelyik fővárosába utazik. Ebből a célból ki is lépett a siffre-osztály szolgálatából és nekilátott, hogy beutazási engedélyt szerezzen Ausztriába vagy Németországba. Azonban sem az osztrák, sem a német hatóságok nem akartak Szabados Arpádnának beutazási engedélyt adni és így a szerencsétlen asszony nem tudott megszabadulni abból a kelepcéből, amelybe nagy szerelme miatt önként követte férjét.

Bonyodalom

Radics István genfi beszéde körül

Négy miniszter visszatért Beogradba

Beogradból jelentik: A Nyegus-ünnepélyen résztvevő miniszterek közül vasárnap visszaértek Beogradba Trifunovic vallásügyi, Sztoj dievics pénzügyi, Vukicsевич közlekedésügyi és dr. Niksic erdőügyi miniszterek. Hazatérőben Tivat községben a miniszterek konferenciát tartanak, ahol a politikai helyzetet beszéltek meg. A miniszterek közül még távol van a fővárostól Gyurics Markó igazságügyminiszter a miniszterelnök helyettese, Trifunovic Dusan hadügyminiszter és Radics Pavle agrárminiszter, akik a királyi párt elkísérik dalmáciai útjára.

A politikai életben teljes csönd

állt be. A leginkább vitatott kérdés: mit mondott Radics István Genfben a macedónokról. Radics beszédének hiteles szövegét már megszerzte a külügyminiszteri sajtóosztály, amelyből valóban kiténik, hogy Radics a macedónokról megtette a lapban közölt kijelentést, de nem olyan formában, ahogy nyilvánosságra került.

Jovanovic Vasza radikális képviselő, a külügyi bizottság tagja Bácsben nyilatkozott Radics genfi beszédéről. Kijelentette, hogy ebben az ügyben interpellációt nyújt be a parlamenthez s felvilágosítást kér a külügyminisztertől.

A szubotikai evangélikusok ünnepe

A templom huszonöt éves fennállását ünnepelték meg. A hatóságok képviselői is megjelentek az ünnepélyen

Nagy ünnepe volt vasárnap a szubotikai evangélikus egyháznak: a templom fennállásának huszonöt éves jubileumát ünnepelték meg impozáns keretek között. A jubileumi ünnepség első része, amelyen Szubotica társadalmának minden rétege vallási és nemzetiségi különbség nélkül képviseltette magát, vasárnap délelőtt a templomban zajlott le.

Istentisztelet

Már a kora délelőtti órákban gyülekeztek a hívek a templom előtt és fél tízre, amikor kezdetét vette az ünnepi istentisztelet. zsufolásig megteltek a barna padosorok. A felvirágzott templomban több száz ember szorongott. Az első padosorokban, az oltár közelében a világi és egyházi hatóságok reprezentánsai foglaltak helyet és a bácskai evangélikus egyházak papijai. A közének után Derner Gusztáv Adolf budiszavai lelkész tartott szerbnyelvű beszédet, amelyet a hívők áhítattal hallgattak végig. Rövid orgonajáték után Szántó Róbert szubotikai evangélikus lelkész lépett a szószékre. Emelkedett szellemű beszédében esetele azokat a küzdelmeket, amelyeket harminc évvel ezelőtt folytatott a kisded szubotikai egyház papja, aki fáradtságot nem ismerő kitartással megteremtette, szinte a semmiből, a mai templomot. Ez a jubileum egyuttal az ő ünnepe is. Gyönyörű szavakkal illusztrálta az egyház hivatását, amely — ugymond — a lelkek. Jézus internacionáléját akarja megteremteni a földön. A szívemarkoló beszéd ideje alatt szem nem maradt szárazon. Ezután a férfiak Kovács Kornél karnagy vezetésével elénekelték az »Isten a mi oltárunk« című egyházi dalt. Wack Péter főesperes, járeki lelkész németnyelvű ünnepi beszédet tartott, majd a közének végeztével, néhai Lebach János egyházi felügyelő márvánvtáblájának leleplezése következett. Szántó Róbert meleg szavakkal méltatta az elhunyt érdemeit, aki támasza és

oszlopa volt az evangélikus egyháznak. A leleplező beszéd végeztével Korossy Emil nyugalmazott lelkész mély érzésű beszéd keretében megáldotta a gyülekezetet.

Istentisztelet után délelőtt fél tízenként órákor

diszko gyűlés

volt a tanácsteremben, amelyen megjelentek a városi és a katonai hatóságok is. A katonai hatóságot Damjanovic tábornok képviselte, a város részéről Malagurszki Albe polgármester jelent meg. Lebach Gyula felügyelő, világi elnök nyitotta meg az ülést, majd Szántó Róbert emelkedett szólásra, aki felolvasta az üdvözlő táviratokat. Verbászról Wagner Adolf esperes, Beogradból a görögkeleti egyházköztség és az ország más egyházköztségei küldtek üdvözlő táviratokat. Sövény Zoltán felügyelő ékes beszédben méltatta az ünnep jelentőségét, majd a hatásos beszéd végeztével leleplezte Korossy Emil, Iványi István, dr. Novák József, Lebach János és Korossy Emilné képeit. Szántó Róbert zárszavával ért véget a diszko gyűlés.

Bankett

Délután két órákor ültek asztalhoz a Nemzeti-szálló éttermében az ünnepély résztvevői. Az izléses, százhusz terítékes banketten megjelentek a szubotikai egyházak képviselői, a bácskai evangélikus egyházak papijai és a szubotikai jótékony egyesületek kiküldöttei.

Elsőnek Szántó Róbert emelkedett szólásra, aki szerb nyelvű köszöntőt mondott a királynak. A beszédet a jelen voltak állva hallgatták végig. Utána Gaedicke Ervin bankigazgató a városi hatóság képviselőjét, Malagurszki Albe polgármestert köszöntötte. Beszédében kiemelte, hogy polgármesteri működése a városban a rendet és a békét igyekszik megvalósítani s támogatást kért a szubotikai evangélikus egyház számára, amely a maga körében s a maga körében s a maga

eszközeivel ugyanezt akarja elérni.

Malagurszki Albe polgármester megköszönte a meleg üdvözlést és kijelentette, hogy az evangélikus egyház minden jogos kérése meghallgatásra talál Szubotica város hatóságainál.

Szmik Gyula, a bácsi evangélikus egyházmegye felügyelője üdvözli a szubotikai evangélikus egyházat s a felekezetek közti békés egyetértés további fenntartását kívánja.

Törley Bálint mint a református egyház kiküldötte a reformátusok üdvözlését tolmácsolja. Emlékeztet arra, hogy másfél évtized előtt, amikor a szubotikai görögkeleti templomot renoválás után újra felszentelték, együtt ünnepelték s a görögkeleti hívők örömeiben testvéri érzéssel vett részt az egész város. Azóta nem volt alkalom, hogy a felekezetek együtt jelenjenek meg egy ünnepségen. Amak a reményének ad kifejezést, hogy a mostani jubileumi ünnepségek is elősegítik a faji, vallási és nemzeti különbségekben túlemelkedő testvéri megértést.

Protics Márkó nagyhatású, tapsal gyakran megszakított beszédében rámutat arra, hogy a görögkeleti és protestáns egyházak nemcsak Krisztus szolgálatában testvérek, hanem testvérek a türelemben és a megértésben. A szerb egyház üdvözlését és szerencsekívánatait tolmácsolja.

Szántó Róbert költői, meleg szavakban adózik az ünnepségen jelen lévő Korossy Emilnek és neijének. Korossy Emil munkája — mondta Szántó Róbert — és lelkesedése teremtette meg huszonöt év előtt a templomot. Az évek sulva és a rá-mért csapások talán megtörték Korossy Emil testi erejét, de hite, lelki ereje még ma is példaadó vezetője az egyháznak.

Sövény Zoltán arra mutat rá, hogy ebben a korban, amelyben az emberiség fosztja meg ideáljaitól, kétszeresen szükséges, hogy az emberi ideálok őrzői, az egyházak, összefogva, együttes erővel védekezzenek és védelmezzék az ember magasabbrendűségét.

Szmik Gyula a szubotikai evangélikus nőegyletet, annak elnöknőt, Korossy Emilné és Szántó Róbertné és a jelenlévő hölgyeket köszönti.

Konrad torzsai lelkész Lebach Gyulát, a szubotikai egyházköztség világi vezetőjét köszönti, mint aki lelkében az ösök örökségét megőrizte, magáévá tette, s mint aki áldozatkészségében példát ad.

Kovácsy Sándor szubotikai református lelkész nagy tetszéssel fogadott beszédében azt a kívánságot hangoztatja, hogy a megértés, a testvéri együttműködés, a szeretet ne csak az oltárnál és az ünnepi felhár asztalnál valósuljon meg, hanem váljék teljessé az életben is.

A szeibenél-szebb beszédek sorát Szántó Róbert zárta be, aki megemlékezik Szmik Gyula egyházmegyei felügyelő működéséről s a jubileumi ünnepség három, csöndben működő hősről, dr. Novák József-ről, Lehner Jánosról, aki 25 év óta részben felügyelője, részben gondnoka a szubotikai egyháznak s Zvarigi Dezsőről, aki negyedszázaddal ezelőtt maga járt városról- városra, hogy a templomépítés anyagi alapjait megteremtse.

A lelkes ünnep késő délutánig tartott.

Hétfőn délelőtt nyolc órákor lelkészértekezlet lesz, délután hat órákor vallásos est a templomban.

Utlevél nyekben díltalan felvilágosítást ad és utlevelek konzultációs iktatkozását leggyorsabban és legolcsóbban Bécsben Emil követség iródjaja Bácska Topolán végzi. — Vidéki megbízások posta útján bonyolítottatnak le. 8220

Egy halálraítelt anarchista

Szófiában agyonlőtt egy rendőrt
Egy másik rendőr lelőtte a gyilkost

Szófiából jelentik: Szombaton reggel Szófia egyik forgalmas utcáján a rendőrszemnek fejtűnt egy idegesen viselkedő gyanús férfi. Igazolásra szólította fel, mire az idegen revolvért rántott és a rendőrt lelőtte.

A revolverlövésre összecsendült közönség a közben futásnak eredt mérénlyöt lefogta és átadta az előhívott rendőrnek. A gyilkos erre a rendőrré is rátámadt, erre is revolvért fogott, de a rendőr megelőzte és lelőtte az örvöngő embert.

Irataiból megállapították, hogy Csernovjev anarchista volt, akit a bolgár rendőrség öt éve köröz és in contumaciam a bíróság halálra is ítelt.

Az ujságíró kongresszus

Az ujságírókat ünnepelesen fogadták Szokopljában

Skopljából jelentik: A jugoszláv ujságíró szövetség kongresszusának résztvevői szombaton este 7 órakor érkeztek meg Szokopljába. Az ujságírókat ünnepelesen fogadták a pályaudvaron.

Vasárnap délután 10 órakor nyitották meg a pravoszláv Otthon helyiségében az ujságírók kongresszusát, amelyen megjelentek a polgári és katonai hatóságok vezetői, valamint a cseh-szlovák konzul.

A kongresszust Kovacevics Presimir a zagrebi központ elnöke nyitotta meg és indítványára üdvözlő táviratot küldtek a királynak. Majd Kovacevics elnök a központi bizottság jelentését terjesztette elő. Utána Sokić Milán főtisztár az egyesület múlt évi működéséről szóló terjedelmes jelentést terjesztte elő.

Elkuglizta

egész vagyonát egy adorjáni gazda

A sentai rendőrség eljárást indított a „szerencsés ugerők“ ellen

Sentáról jelentik: Szekula János adorjáni gazda, szombaton reggel kétfogatú kocsiján, tizenhat métermássa buzát hozott be Sentára, a Fehér-féle malomba megöröltetni. Az őrlés végeztével hazafelé indult Adorjában a kocsiján levő liszttel. Utközben betért az Evetovics-féle korcsmába. A korcsma udvarán éppen nagy kuglicsata dult. Szekula is csakhamar belelegyedt a kuglipartiba és rövid idő alatt sikerült neki elveszteni összes készpénzét, körülbelül nyolcszáz dinárt. A készpénz elvesztése után a kocsiján levő lisztbe kezdett játszani, meg-meg sokszorozva tétjeit, ám a balszerencse továbbra is hűségesen kitarított Szekula gazda mellett, aki alig egy óra leforgása alatt elvesztette a tizen-négy métermássa lisztet is. Am Szekulában továbbra is bőszen lobogott a játékkedv és elkeseredésében most már a lovára játszott, amelyek így rövid felórán belül partnereit tulajdonába mentek át.

A szerencsés nyerők, kik közt Hajdu János vendéglős, B. náti Pál szobafestő és a korcsmáros fia is szerepeltek, a lisztet rögtön lerakták a kocsirol, a lovakat kifogták és hazatértek a dus zsákmánnyal. A mindenéből kifosztott és elkeseredett adorjáni gazda most már inni kezdett az üres szekér árára. Este felé rendőrorjárat ment a korcsmába és mikor az üresen álló kocsi gazdája után érdeklődve értesült a történetéről, beleavatkozott az ügybe. A szerencsés nyerőket a kuglicsata színhelyére szállította és az egész nyereséget visszaadták Szekulának, aki ugyan csak az üres zsákokat követelte vissza, amelyeket szomszédjaitól kapott kölcsön. A sentai rendőrség eljárást indított a hard kuglizók ellen.

Az oroszok tuszokat tartóztattak le Rákosi Mátyás kiszabadítására

Rákosi újabb vallomása

Budapestről jelentik: A budapesti társaság két jólismert tagja Harmos Alfréd, a kuriai bíró fia és Molnár Viktor, a volt főispán fia, mintegy két héttel ezelőtt európai utra indultak, s orosz vizumot is szereztek. Vasárnap az a hír terjedt el Budapesten, hogy a zorosoz hatóságok Leningradban mindkettőjüket őrizetbe vették Rákosi Mátyás és Weinberger Zoltán letartóztatása miatt. Az orosz hatóságok meg fogják kísérelni, hogy kicseréljék őket a budapesti letartóztatottakkal, ha ez nem sikerül, a tuszok osztozkodni fognak Rákosi és Weinberger sorsában.

Rákosit vasárnap újabb kihallgatásra a rendőrség. A volt népbiztostól arra

nézve szeretett volna adatokat kapni, hogy kik azok, akik a letartóztatott trojka szerepét átvették. Rákosi kijelentette azonban, hogy erre nézve nem hajlandó vallomást tenni. Arra a kérdésre, hogy mért jött vissza Magyarországra Rákosi azt felelte, hogy kettő közt kellett választania: vagy elveszti Moszkva kegyét, vagy kiteszi magát a halálveszedelemnek.

A rendőrség megállapította, hogy a vidéken Miskolcon, Pécsen, Zalaegerszegen, Békéscsábon dolgoztak a kommunista agitátorok. A rendőrség megállapította, hogy a vidéki mozgalom főirányítója elűnt, valószínűleg külföldre szökött.

HIREK

— A kereskedelemügyi miniszter is részt vesz a szombori tőzsde megnyitásban. Somborból jelentik: Dr. Krajacs kereskedelemügyi miniszter értesítette a szombori tőzsde igazgatóságát, hogy a tőzsde hivatalos megnyitásban részt fog venni.

— Ujjászervezik az ivanovói radikális pártot. Most tartották meg az ivanovói radikális párt szervező gyűlését, melyen Popov Dusan központi kiküldött elnöklet. A több száz főből álló megjelentek, akik között magyarok és bolgárok is voltak. Elnök lett: Jancsó János nyug. igazgató-tanító, alelnök: Petrovics Péter községi jegyző, titkár: Bogdanov Mita gátbiztos, pénztárnok: ifj. Orbán Ferenc vendéglős. A választás után az új elnök szép szavakkal köszöntö meg a bizalmat.

— Lemondtak a torontali törvényhatósági bizottság Pribicevics-párti tagjai. Becskerekéről jelentik: A becskereki független demokrata párt vasárnap Bagyin Manikó elnökletével közgyűlést tartottak. A közgyűlésen Jaksics Zsárkó volt képviselő és Gyurics Novák párttitkár ismertette a politikai helyzetet. A közgyűlés tudomásul vette, hogy a torontalmegyei bizottság négy független demokrata tagja, névszerint: Statics Zsárkó görögkeleti esperes, dr. Pivnicsek Jovan noviszadi királyi közjegyző, Matein Szima kórházi főorvos és Brancsics Kamenko kikindai felkész lemondottak, mert a befügyminiszter a közgyűlés volt husz Pribicevics-párti tagjai közül csak őket nevezte ki.

— A becskereki szakszervezeti tanács a vasárnapi munkaidőért. Becskerekéről jelentik: A becskereki szakszervezeti tanács vezetősége vasárnap ülést tartott Rakics Lázár elnökletével. Az ülésen Zsivanovics Gavra titkár ismertette a szakszervezeti tanács akcióját a vasárnapi piac ellen. A szakszervezeti tanács vezetősége elhatározta, hogy jövő vasárnap délelőtt a Klub-kávéház nagyszobájában tiltakozó gyűlést hív össze.

— A rendőrség nem engedélyezte a zagrebi antiszemita gyűlést. Zagrebból jelentik: A Vatra című hetilap körül csoportosult antiszemita fiatalok vasárnap délelőtt nyilvános gyűlést hívtak össze. A rendőrség a gyűlés megtartását azonban nem engedélyezte és a gyűlés elmaradt.

— Sarkotics tábornok Radics ellen. Djakovórol jelentik: A djakovói postán nagyobb számú röpiratot koboztak el, melynek címe: „Radics — az áruló“ és szerzője lovag Sarkotics, volt tábornok. A röpiratot Bécsben nyomták és onnan küldötték Jugoszláviába.

— Leszurta a feleségét ebéd közben. Vasárnap délután a Halasi-szőlők 223. szám alatti házban Vass János együtt ült az ebédnél feleségével, Vass Erzsébettel. Ebédközben a házasságuk összeperelt. A vita annyira elmérgesedett, hogy Vass a kezében levő kést 45 éves felesége mellébe szúrta. A kés az aszszony szíve fölött hatolt a testbe és súlyos sérülést okozott. A sebesült aszszonyt a mentők a kórházba szállították. A férjét a rendőrség letartóztatta.

— Elgázolta a mozdony. Noviszadról jelentik: Gimpel Katalin 16 éves leány szombaton délután Indijia vasúti állomáson cseréptéglát rakott be egy vasúti kocsihoz. A leány nem vette észre, hogy a vágányon tolató mozdony közelodik feléje. A mozdony sípolt, de a szerencsétlen leány nem tudott idejelenkorán elugrani és a mozdony kerekéi alá került, amelyek mindkét lábát tőből lemészélték. Az életveszélyesen sérült munkásleányt a noviszadi köz-kórházba szállították. Állapota reménytelen.

— Nincs nyoma a noviszadi rejtélyes öngyilkosnak. A Bácsmegyei Napló vasárnapi számában megírta, hogy a noviszadi Danubius evezősház folyosójának padlóján véryomokat és egy revolvért találtak. A rendőri bizottság, amely a helyszínen megjelent, a nagy vértócsából és a revolverről azt következtette, hogy öngyilkosság történt. A legszorgosabb nyomozás eddig a legcsekélyebb nyomot se találta, amely a rejtélyes öngyilkos kitérőül fölvilágosítást nyújtana. A nyomozást a rendőrség tovább folytatja.

— Nagy burgonya és kukoricatermés Sztarakanizsán. Sztarakanizsáról jelentik: A kukorica és burgonya betakarítás még mindig folyik. A termelés elsőrangú, aminek megfelelően az árak is leszálltak. Az új morzsolt kukorica 90—100 dinárig lement. A burgonya mázsája 60—80 dinár.

— Rejtélyes gyilkosság Nagytétényben. Budapestről jelentik: Szombaton este a nagytétényi szőlőkben egy már oszlásnak induló női holttestet találtak a csendőrök. A holttestben ráösmertek Hajmási Iona tizenhat éves nagytétényi kislányra, aki három nappal ezelőtt elűnt hazulról. A jelekből először kéjgyilkosságra következtettek. Vasárnap felboncolták a holttestet, de az orvosi vizsgálat ne tudta megállapítani, hogy kéjgyilkosság történt-e. A gyilkossággal egy földmunkást gyanúsítanak, akit le is tartóztattak.

— Meghalt egy magyar nemzetgyűlési képviselő. Szombathelyről jelentik: Hegedüs György nemzetgyűlési képviselő, aki Huszár Károly vasárnapi beszámolóján résztvett, a népgyűlésen hirtelen rosszul lett és azonnal meghalt. Hegedüs 37 éves volt, a letenyei kerületet képviselte és a harcok antiszemizmusként volt a vezére.

— Kétszer akarták megfizettetni az oromhegyei nincstelenek házhelyeit. Starakanizsáról jelentik: Oromhegyes községben negyvenházhelyet osztottak ki a tavasz folyamán. A házhelyek után háromszáz dinárt szedtek be az igénylőktől költségek címén. Annál inkább meglepődtek a házhelytulajdonosok, mihor a napokban valamennyien idézést kaptak, ahol a község háza költségek címen újabb háromszáz dinárokat követeltek tőlük. A szegény nincstelen emberek természetesen nem fizettek, hanem Karapan-dzsis Lyubomir tanácsos megbízására küldöttséget menesztettek a kanizsai polgármesterhez, aki miután meggyőződött arról, hogy kifizették a házhely után járó költségeket, utasította a főjegyzőt hivatalra, hogy az oromhegyesi új házhely tulajdonosoktól semmiféle újabb költségeket ne követeljenek.

Az oromhegyesiek deputációja az eredményes intervenció után megnyugodva tért haza.

— A „Kuruzslók“. A szentai tűzoltótestület műkedvelői gárdája október hó negyedikén az Eugen szálló színháztermében Földes Imre háromfelvonásos szindarabját a „Kuruzslók“-kat fogja előadni. A darab főszereplői: Porteleky Zsolt, Rebmann Vilma, Wagner Bözsike, Kecskés Maca, Benedek Andor, Weber Károly, Szegő Vilma, Reszler Ilona és Nagybonyi Matild.

A beogradi teniszverseny. Beogradból jelentik: A nemzetközi teniszverseny harmadik napján nagy és előkelő közönség előtt folyt le az elődöntő küzdelmek. A közönség soraiban megjelent Boredo olasz, Hory András magyar és Seba csehszlovák követ. Az osztrák követ, Hofinger, mint versenyző vett részt a mitingen. A versenyszámok közül eddig egyedül a női egyesben van végeredmény: a becskereki Vattay Szósi nyerte meg, aki a döntőben 7:5, 6:2-re verte Dungszerki Babát. A férfi egyes döntőjébe bekerültek: Nedics, Balázs és dr. Lupa. A csehszlovák Közeluh nem jelent meg a versenyen.

— Az ármentesítő társulatok konferenciája Beogradban. Beogradból jelentik: Az ármentesítő társulatok vasárnap konferenciát tartottak Beogradban. A konferencián egy törvénytervezetet dolgoztak ki melynek leglényegesebb pontja az, hogy a talajvizvezetést és az ármentesítést az érdekelt földtulajdonosok terhére kell végezni. A konferencia határozatát és a kidolgozott törvénytervezetet a kormánynak be fogják nyújtani.

— Milliárdos ékszeres a gyorsvonat tetején. Budapestről jelentik: A Budapest-Bécsi gyorsvonat tetején vasárnap délután Brück határ állomáson az osztrák vasúti tisztviselők egy férfi rejtékhelyét fedezték fel. Az utlevél és vasúti jegy nélküli utast rögtön bevitték a vasúti rendőrséghez, ahol megállapították, hogy Nagy Józsefnek hívják és Budapesti lakos. Az osztrák hatóságok az őrizetbe vételéről azonnal értesítették a magyar vonatkiszérő személyzetet is. Erre a magyar vámtisztviselők is átkutatták újra a vonatot s ok az egyik kocsi tetején egy súlyos bőröndöt találtak. A bőröndöt nyomban felnyitották s benne milliárdos értékű ékszereket találtak. Találtak a bőröndbe rendkívül súlyos évszűköket, mellüket valódi gyöngyökkel, nyakékeket, fülbevalókat briliánsokkal és 935 milliárd értékű márkabankjegyet. A nyomozás még nem állapította meg, hogy kinek érdekében kíséreltek meg a milliárdos csempezést.

— Új palotát épít a beogradi csehszlovák követség. Beogradból jelentik: A beogradi csehszlovák követ új épületének alapkövetétele hétfőn fog ünnepélyesen megtörténni. Az alapkövetétnél a kormány is képviseltetni fogja magát.

SPORT

A Subotica Sport győzött a Sand ellen

A ZsAK nagy gólaránnyal legyőzte a verbásziakat

Az SzMTC eldöntetlenül végzett Kulán

A bajnokság negyedik fordulójának legnagyobb szenzációja, hogy a suboticai kék-fehérek minimális gólaránnyal legyőzték a Sandot, mely favoritként indult a küzdelemben. De nem kevésbé feltűnő a verbászi csapat katasztrófális veresége a suboticai vasutasoktól, akik rekord-góllal terhelték meg a vendégek hálóját. A szombori derby ezuttal a szerencsés Sport nyerte meg, mely az Amatőröket 3:0-ra győzte le. Az SMTC csak felsíkt az aratót Kulán: döntetlenül végzett a hazai pályán veszélyes ellenfelével.

Subotica Sport — Sand

2:1 (0:1)

Bajnoki. Bíró: Sztipics. A mérkőzésnek a piros-feketék voltak a favoritjai, annak ellenére, hogy Kovács, Heid és Dér helyén tartalékokkal álltak ki. A kék-fehérek azonban váratlanul olyan jó játékkal lepték meg a Sandot, hogy az kénytelen volt belenyugodni abba, hogy a két bajnoki pont kisíktott a kezéi közül. A játék, bár heves, sőt időnként durva volt, csak az első félidőben mozgott a várt nívón, a második félidőben már mindkét csapat csak eredményre törekedett. A kezdés után vagy tíz percig kimondott Sand-fölény, a részekre szakadt csatársor azonban nem igen volt veszélyes a kék-fehér kapura. A Sportot a jobboldal hozta föl először, a Takács-Csete szárny, mely a centerben játszó Jagica jó labdáját könnyelműen aura játszotta. A játék ettől kezdve változatos és hullámzó volt, egyik csapat sem tudta sokáig frontba tartani csatársorát. A kék-fehér akciókat Beleszlín rombolta szét, a Sand-támadásokat pedig a Sport halfrsra fojtotta el, mely ezuttal jóval fellülmulta a vizaviját. A Sand-fedezet sorban főleg Weisz lassu és bizonytalan játéka keltett feltűnést, de Bence is sokszor bizonyította be, hogy még korán volt rábizni Heid posztját. Bár a Sport-csatársor támadásai egysége-sebber és sürűbber voltak, eredményt mégis a Sand ért el a 34-ik percben: Horváth kiugratta Karipót, aki pompás sarokgóllal megszerezte a vezetést (1:0). A szünet után a Sand-halfrsor még jobban visszaesett, minek következtében a csatársor akcióképesége még jobban megbénuít. A Sport perc-ről-percre veszélyesebb lett és a kiegyenlítő gól már csak idő kérdése volt. A 21-ik percben a bíró Beretka egy ártatlan replijéért tizenegyest ítélt — ám Jagica felső kapulécnek lötte a labdát. Weisz sokszor leált és teljesen magárahagyta halfrsait, akik közül Bence már annyira elvesztette a fejét, hogy a legutolsó helyzetben is lyukat rugót. Beleszlín három ízben mentett igen kritikus helyzetben, azt már azonban nem tudta megakadályozni, hogy a 29-ik percben Takács félmagas lövéssel ki ne egyenlítsen (1:1). A gól után a kék-fehér fölény tovább tartott, a Sand szörványos előretöréseit a Sport-védelem könnyen parirozta. A játék a győztes gólért való küzdelemben teljesen elfajult: először Takácsot vitték ki rövid masszázusra, aztán Jagica terült el a földön. A kék-fehér kapu előtt viszont Ilgen és Mészáros toldották meg sovány játéktudásukat egy kis faulttal. Sűrűn érte a fütty Harasztit is, aki egyebet se csinált, mint replizett, sokszor igen veszélyesen. A túlfűtött hangulatban egész váratlanul született meg a győztes gól. Takács gyöngye, félmagas labdát küldött a kapura. Siflis figyelmező kiejtette a kezéből és a szemüles Berényi egész közelről behelvezte (2:1).

Az utolsó percekben mindenki Sand-füvist várt, a piros-feketék azonban inkább megadták magukat a sorsuknak. A győztes csapat minden tagja kitett magáért: szívvel-lelélekkel küzdött. A leg-eredménytelen a közvetlen védelem funkcionált, főleg Csizstay, aki a mezőny egyik legjobb embere volt. A halfrsor szürkén, de hasznosan dolgozott. A csatársorban szünet előtt a jobboldal, második félidőben pedig a baloldal volt a jobb. A Sand már régen játszott ilyen gyöngén. A vereségért a felelőség elsősorban a halfrsot terheli. Weisz egyáltalán nincs formában. Bence feltűnő gyöngye a szerelésben, Ördög is sokkal adós maradt. A csatársor még ilyen rossz halfrsor előtt is jobban játszik, ha Harasztit a replik helyett az irányításra fekteti a súlyt. A közvetlen védelem minden lehető megtett, hogy a góltól megszabadítsa a kaput. Beretka lassan beleszokik régi posztjába. Siflisnek nagyon rossz napja volt. Sztipics egy-két hibától eltekintve, kielégítően vezette a mérkőzést.

Zsak — Vrbaszi SC 9:0 (3:0)

Bajnoki. Bíró: Szegedinszki. A jóképességű vrbaszi csapat katasztrófális vereséget szenvedett az erősen feljavult suboticai vasutasoktól. A vrbasziak az első félidőben még egyenrangú ellenfeleik voltak a ZsAK-nak de míg a vasutasok akcióit szerencsés kísérte, addig ők két kapulövésen kívül nem tudtak semmi eredményt elérni. A ZsAK feltűnően jól játszott és teljesen megérdemelten aratta a nagy gólarányu győzelmet. Az első félidőben változatos, heves játék, némi vasutas fölény. A vezető gólt Roglics szerezte, rá pár percre Varga kétfőre szaporította a gólok számát. Az utolsó percekben Katrinka belötte a harmadik gólt. A szünet után a vrbasziak összeroppantak és a szél segítségével sem tudtak veszélyesek lenni a vasutas-kapura. A ZsAK tetszés szerint érte el góljait, amelyekből négyet Roglics és három Varga lött. A győztes csapat elsősorban a halfrsor érdemel dicséretet. Jó volt a csatársor belső-triója: a szélsők már kevésbé váltak be. A közvetlen védelem ez első félidőben egy-két hibától eltekintve jól dolgozott, a szünet után nem akadt komoly dolga. A vrbasziak játékaról nehéz véleményt mondani. Szinte érthetetlen, hogy csak az első félidőre futotta nekik erőből és tudásból. Acsatársor jól kombinált ügyesen dolgozott a mezőnyben, a kapu előtt azonban elvesztették a fejüket. A halfrsorból Hilkené II. emelkedett ki, aki egyike a legjobb elsőosztályu halfrsoknak. A kapus legalább négy gólt védhetett volna. Szegedinszki körültekintően vezette a mérkőzést.

Sombori Sport — Amateur

3:0 (1:0)

Bajnoki. Bíró: Máziás. A mérkőzés heves és hullámzó volt. Az Amateur a szebb a Sport az eredményesebb futballt játszotta. Az első félidőben az Amateur volt többször frontban, csatárai tehetlensége miatt azonban eredményt nem tudott elérni. A Sport támadásait a gyors szélsők vezették, akik közül főleg Sulyok II. volt veszélyes. A 20-ik percben Listyevics csak nehezen szerezte a kitűnő jobbszélsőt. Az Amateur percekig a Sport kapu előtt tanyázott, de belsők addig tologatták a labdát, míg az ellenfél védelme nem rombolta szét az akciót. A 40-ik percben Kragujevics közvetlen

közéről mellé lötte a labdát. A következő percben Schwarz lefutott, éles labdáját a kapus kiejtette, mire a befutó Sulyok II. behelyezte a hálóba (1:0). A szünet után a Sport erősen belefeküdt a játékba és már a 4-ik percben újabb gólt ért el: Prodanovics kapus ismét kiejtette a labdát és a rászaladó Sulyok II. kényelmesen behelyezte melette a hálóba. A 30-ik percben Hipich beadását Kaics a felsőkapufára lötte és a kipattanó labdát mielőtt az Amatőr-kapus észhezért Schwarz közelről belötte (3:0). A győztes csapat és egyúttal a mezőny legjobb embere Sulyok I. centerhalf volt. A Sportban jók voltak még: Sulyok II. és Schwarz. Az Amatőrből Klein, Háj Háj és Kragujevics váltak ki.

SzMTC — Kulai SC 1:1 (1:1)

Bajnoki. Bíró: Orcsics. Erős, de fair játék. A suboticai csapat csak a második félidőben játszott szépen. Az első negyedóránban a kulaiak voltak fölényben és a 16-ik percben Rankov révén megszerezték a vezetést. A 31-ik percben Kulának újabb alkalma nyílt gólszerzésre, de a megítelt tizenegyest Futó a suboticai kapus kezébe lötte. A félidő utolsó perceiben Besirovics váratlanul kiegyenlített. A szünet után az SMTC kerekedett felül, a csatársor sűrűn vezette a formás támadásokat, melyek azonban a tizenhatos táján megfeneklettek. Az SMTC-ben a halfrsor, a kulaiaknál a belső trió dolgozott szépen. Orcsics jól vezette a mérkőzést.

Senta :

Szentai AC—Ferrum 4:0 (2:0). A jó formában levő szentai csapat feltartóztathatatlanul győz. A góllövők: Radovics, Paics és Kuklis,

Staribecsej:

Soko—Topolai SC 1:0 (0:0). Erős heves küzdelem. A győztes gólt Tojás lötte. A Sokoban Dél centerfedezet volt a legjobb. A topolai csapatból a közvetlen védelem tűnt ki.

Vrbaszi:

Szombori TK—Vrbaszi Amateur 5:1 (3:0). Bajnoki. A szombori csapat fölényesen győz.

Novisad:

Macsva (Sabac)—Rudnicki 2:1 (1:0). Bajnoki.

Beckerek.

Obilics—Kadima 3:1 (1:0). Bajnoki. Bíró: Lyokics (Kadima). Heves iramu játék. Az Obilics küzdelem után győz. Az Obilics góllövői Oltyán (2), Jovanovics. A Kadima gólját Tikart lötte. A mezőny legjobb embere az Obilics hátvédje Kolarov volt.

Schwäbische—Borac 4:1 (1:0). Durva mérkőzés. A bíró a Borac két játékosát kiállította.

Zagreb:

Concordia—Gradjanski 1:0 (0:0). A Gradjanski végig fölényben játszott, csatársorának azonban igen igen rossz napja volt. A győztes gólt a második félidő 35-ik percében Pavelics lötte. Az első félidőben Gradjanski tizenegyest ér el, melyet Dasovics félrelőtt. A bíró a mérkőzés végén a Concordia 9:1 a Gradjanski javára.

kapusát Fachet kiállította. Kornerarány

Hask—Sparta 8—0

Tipograph—Derby 1:0

Beograd:

Jedinstvo—Jadran 2:0 (1:0). A Jedinstvo biztosan győz.

A Sand motor és kerékpárversenye. Nagy közönség előtt, ügyes rendezésben bonyolította le a SAND bemutató kerékpár és motorkerékpár versenyét. Az új sportág előreláthatólag hamarosan meghódítja a suboticai közönséget, mely a bemutató versenyt nagy érdeklődéssel nézte végig. A verseny

részletes eredménye:

1000 méteres megnyitó verseny. Két előfutam után a döntőben: 1. Andriska (SAND), 2. Daku (Sport), 3. Szaulics (Sport), 4. Weisz (SAND). Daku és Andriska között erős küzdelem, mely fél kerékhosszal az utóbbi javára dönt el.

Kezdők versenye. (Táv: 1000 m.) Két előfutam után a döntőben: 1. Gersdorfer (SAND), 2. Szécsi (SAND), 3. Vidákovics (Sport). Az utolsó méterekig Szécsi van elől, a cél előtt közvetlenül azonban Gersdorfer befogja és negyedik méterrel megveri.

Motorkerékpárverseny. (I. kategória 200 m³.) Táv: 5000 m. 1. Engl (Diamond), 2. Fischer (Puch), 3. Spitzer (Puch).

Motorkerékpárverseny. (II. kategória 200—500 m³-ig.) Táv: 5000 m. 1. Janicskovics (Triumph), 2. Engl (Imperial), 3. Fischer (Jap).

Párosverseny: 1. Sild-Weisz, 2. Franzer-Gersdorfer.

BUDAPEST:

MTK—UTE 2:1 (1:0). Erős iramu, durva játék. Az MTK technikai fölényét az UTE lelkesedéssel pótolta. A 6-ik percben Jenny kiszókött és megszerezte a vezetést. A félidő végéig az MTK uralta a mezőnyt. A 43-ik percben Fogl II. durván belerohant Jennybe, akit eszméletlenül vittek le a pályáról. A második félidőben az MTK tíz emberrel játszott, de így is kezében tartotta a mérkőzést. A 3-ik percben Demkó éles lövése a hálóban akadt meg. A gól után a játék eldurvult. A 23-ik percben Leifner az MTK-kapus hibájából szerezte az UTE gólját.

Vasas—VAC 2:2 (2:0). Az első félidőben nagy Vasas-fölény. A 18-ik percben Himmer rugta a vezető gólt, majd Takács átadásából ugyancsak ő lötte a 32-ik percben a második gólt is. A szünet után a VAC kerekedett felül és Peterfreund és Engl góljaival kiegyenlített. Az utolsó percekben erős Vasas-finis, mely azonban nem hozott eredményt.

III. ker.—33FC 3:2 (3:1). Erős és nyílt küzdelem. A második félidőben a 33-asok kerültek fölénybe, de az elszántan védekező III. ker. megakadályozta a kiegyenlítést. A III. ker. gólját Lehner, Horváth (2), a harminháromasokét Strausz és Ujvári lötték.

KAC—ETC 4:0 (1:0). A kispestiek könnyen győztek.

NSC—BEAC 1:0 (0:0). A győztes gólt tizenegyesből érte el az NSC.

II. osztály:

BAK—URTSE 1:0

Világosság—Zugló 2:1

Föv. TK—EMTE 3:1

Nemzetközi atlétikai verseny Budapest. Budapestről jelentik: A MAC nemzetközi atlétikai versenye nagy közönség előtt folyt le a Margitszigeten. Részletes eredmények: 100 yard: 1. Fluck (BBTE) 9.9 mp, 2. Hajdu (FTC) 10.1 mp, Gerő feladta, 800 méter: 1. Peltzer (Stettin) 1 p. 58.8 mp, 2. Rózsa (MTE) 2 p. 02.8 mp. Súlydobás: 1. Egri (MAC) 13.46 m, 2. Vallay (BEAC) 12.54 m, 1 angol mérföld: 1. Grosz (MTK) 4 p. 37.3 mp, 2. Belloni (MAC) 4 p. 39.6 mp. Magasugrás: 1. Gáspár (MAC) 184 cm, 110 méteres gát: 1. Burgley (Anglia) 15.8 mp, 2. Püspöki (MAC) 16.2 mp, 220 yards: 1. Rózsa-hegyi (MAC) 22.1 mp (országos rekord), 2. Hajdu (FTC), 440 yard: 1. Peltzer (Stettin) 50 mp, 2. Juhász, 220 yardos gátfutás: 1. Burgley (Anglia) 25.4 mp, 2. Somfai (MAC) 26 mp.

BÉCS:

Spanyolország—Ausztria 1:0 (0:0). Az osztrákok technikai fölényben voltak, a spanyolok lelkes játékát azonban nem tudták átvenni.

PRÁGA:

Slavija—FTC 3:1. A Slavija könnyen győzött.